Huszonhetedik évfolyam 77-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil, minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, április 3.

Mai számunk főbb közleményei:

A király a vitában.
Angol labdarugók Aradon.
Vissza a bankokhoz.
Lopással vádolt pénzügyigazgató.
A betörő jogász fegyházbüntetése.
Aradi pincérek mozgalma a borravaló ellen.
Rajner főherceg és egy aradi házaspár.
Kesergés a kávéházban.
Jakabffy Iván kiszabadult.
Orkán a magyar tengervidéken.
A bünös páris.
A fölpofozott képviselőjelölt.
A kormány bemutatkozása a főrendiházban.
Tarkaságok.

Arad adósságlevelei.

Arad, április 2.

A pénzügyminiszter leintette Aradnak azt a tervét, hogy adósságainak rendezésére városi kötvényeket bocsásson ki — amint azt Pozsony, Zágráb és Fiume a törvényhozás engedelmével tették. A miniszter utal a jelenlegi kedvezőtlen pénzviszonyokra és arra, hogy e kötvény-kibocsátás a közhitel érdekeibe ütközik.

Ami a jelenlegi pénzviszonyokat illeti, ebbe föltétlenül igaza van a pénzügyminiszternek. Olyan időkben érkezett meg a miniszter rendelete, amikor tizennégyezer korona összegü uj kölcsön „elhelyezése“ is nehézségekbe ütközik, nem hogy tizennégy millióé. Hanem a „jelenlegi“ pénzviszonyok nem voltak ilyenek, amikor a város a kötvénykibocsátás tervével kezdett foglalkozni, s ha a város a kötvényeket tényleg kibocsáthatná, bizonyos, hogy arra legkevésbé se olyan időpontot fog választani, mint a minők, a kölcsönviszonyok tekintetében, a mostaniak. A jelenlegi pénzviszonyokra való utalás tehát nem a legerősebb érve a miniszter elutasitó leiratának.

Mindenesetre komolyabb rész az, amelyben kétségen kivül arra céloz, hogy a városi kötvények alkalmasak lennének arra, hogy a közhitelt csökkentsék. A városi kötvényeket természetesen, tulnyomó részben a külföldön kellene elhelyezni, ahol azok konkurrensei lennének az eddigi magyar cimleteknek, az államkötvényeknek, az eddigi városi kötvényeknek és a pénzintézetek zálogleveleinek. — Ez fontosabb érv, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a koronajáradék árfolyama néhány év alatt 92·50-ről 88·70, sőt annál is lejebb szállott, s jeles közgazdák és pénzügytudósok mindez ideig hiába kerestek módot arra, hogy az államadósság e fontos papirjának árfolyam csökkenését megakadályozzák.

Azonban figyelembe kell venni valamit. A városok a maguk adósságait többnyire községi kötvények alakjában veszik át, a melyet a kölcsönt nyujtó pénzintézet bocsát ki, — ugyanolyan módon, mint a hogy a záloglevélkibocsátó intézetek a jelzálog-kölcsönöket az ingatlanok fedezete mellett kiadott záloglevelekben adják ki. A városok által kibocsátott kötvények tehát csak uj tipust jelentenek, de a lényegben alig szaporitanák a cimletek mennyiségét, a mennyiben azok a forgalomban csak helyettesitenék a bankok községi kötvényeit, tehát a valóságban nem nagy mértékben növelnék az ország passzivitását.

A mi a város által megszivlelendő, az már inkább lehet akadálya a kötvénykibocsátásnak. Hogy a város nehezebben helyezi el a kötvényeit, mint egy üzleti vállalkozás, és válságok idején nem tudja ugy fölvenni, visszavásárolni azokat, mint amazok. De ha ez leküzdhetetlen akadály lenne, akkor a fővárosnak se lenne módjában kötvényeket kiadni, amit pedig nagy mértékben tesz, nem szólva Pozsony, Zágráb és Fiuméről, a melyek cinissziója, tudtunkkal, nem vallott kudarcot.

A városok kötvénykibocsátása — mondjuk meg az igazi nevén — a városokat anyagi tekintetben kiszabaditaná a nagybankok gyámsága alól, a mit azok, a tapasztalatok szerint nagyon drágán szoktak megfizettetni. Különösen bank-kartellek virulása idején. Ha a városok évente azt megtakaritthatnák, a mibe ez a gyámság kerül, lényegesen csökkene a városok évi közterhe és ép e révén csökkene a nagy eladósodottság, a melynek egyik kritériuma: a városok magas pótadója.

A pénzügyminiszter aggodalmai tiszteletreméltóak és kizárják annak föltevését, mintha a miniszter a városok hitelezőinek, a nagybankoknak üzleti érdekeit védené. De az aggodalmak mégis tulzottak. A külföldi tőke már nemcsak a fővárost ismeri, hanem tud arról, hogy Magyarországnak Budapesten kivül nagy, erős ipari centrumai vannak. Ismeri ezt annak révén, hogy a vidéki városokba elnegy gyárakat, vállalatokat létesiteni. S ha az ipari tőke

A meglepetés.

Irta: **Dr. Irsai Arturné.**

Daruváry ur a fejét lassan és óvatosan dugta be az ajtón. A kövér Cservenkáné az ablak mellett lévő dobogóról fölkelt s eléje totyogott.

— Idehaza van Bertus? — kérdezte Daruváry halkan és titokzatosan.

— Nincs. A próbán van. Tessék csak közelebb lépni.

— Hála az égnek, — sóhajtott megkönnyebbülten Daruváry ur. — Tudniillik meglepetésről van szó, — tette hozzá gyorsan ily módon válaszolva Cservenkáné kérdő tekintetének, miután a jó asszony nem volt hozzá szokva ahoz, hogy „hála isten“-t halljon, amikor a kérdésre azt feleli, hogy leánya nincs otthon.

Daruváry ur intett valakinek, aki még az ajtó mögött állt s aki közelebb lépve, hordárnak bizonyult. Elvett tőle tetemes mennyiségü csomagot s elbocsátotta azután egy koronányi fejedelmi jutalommal. A hordár ugyan mereven nézett a tenyerében lévő pénzdarabra, mintha az különös módon akarta volna taksálni, de a hordárok mindig igy viselkednek. Dörmögött is valamit, mint: „Taksán alul . . .“ „Nagyságos ur!“ . . . De ebben is hasonlitott a többi hordárhoz.

Egyébiránt Daruváry ur az ilyenhez hozzá volt szokva és teljesen érzéktelen volt iránta. A hordár, aki meggyőződött róla, hogy itt hiába minden, halkan dörmögve eltávozott. Halkan azért, mert a messenger-boyok és girl-k a hordároknak az életét amugy is megnehezitik és azokat szerénységre ugyszólván kényszeritik.

— Tehát Bertus, hála istennek, nincs idehaza — ismételte Daruváry ur olyan férfiu megkönnyebbült és önelégült hangján, aki célját elérte. — Hisz ez pompásan összevág. Ma van ugyanis a névnapja — tette hozzá mosolyogva, mely mosolygás világosan látszott kifejezni, hogy ma valami különös dolog fog történni.

— Csakugyan, — mondotta Cservenkáné jól szinlelt meglepetéssel.

Kövér arcának egy vonása, szürke szemecskéinek egy pillantása sem árulta el, hogy Bertussal már reggel a névnap minden esélyeit megbeszélte.

— Nem is gondoltunk rá. Szegénykének ma a „Hableányt“ kell próbálnia s bizonnyal csak két óra felé jöhet haza. Holnapután van a bemutató előadás. Mondhatom, nagyságos ur, ha Bertus most nem kerül a quadrille-be, kiveszem a balletből. A Salvini, a feltujt hólyag, örülhetne, ha azt tudná, amit az én Bertusom. Pedig az primaballerina és évenkint nyolczezer forintot kap. S az én szegény gyermekem ugy táncol, mint... mint...

Cservenkáné keresett egy megfelelő hasonlatot, hogy végre a zoológiában merüljön el.

— Mint egy madár, mint egy pillangó. Rongyos ötven forintot kap ... Kiveszem a leányt! ... Bizony isten: kiveszem.

Cservenkánénak mindig kész könyei már omolni kezdtek. De Daruváry urnak megnyugtató „Igen“ ... „Sajnos“ és „A mi viszonyaink“ . . . „Majd beszélek a balletmesterrel“ kifejezései megállitották a könyeket, még mielőtt azok a kiapadhatatlanságig fejlődtek volna.

Időközben kibontogatta Daruváry ur a csomagokat és lassankint előkerült egy necessaire, egy kötet Petőfi, egy kötet Heine, egy cserép szegfüvirág, egy torta és ezüstutánzat veretü kézitáska. Mindezeket a drágaságokat, amelyek Daruváry naiv és takarékos lelkében Peru kincseinek tünt föl, az asztalon csoportositotta, mely a szoba közepét diszitette. Azután lassan és óvatosan, Cservenka-mama szemei által kisérve, a tárcáját vette elő, amelyben körülményesen kezdett valamit keresgélni.

Az öreg asszony ugy tett, mintha az asztalon lévő holmikkal foglalkozott volna, hogy izgatottságát leplezze. Ez az izgalom annál jobban növekedett, minél tovább keresgélt Daruváry a tárcájában.

— No, végre — mondotta Bertus barátja megkönnyebbült sóhajjal, mialatt óvatosan két ujjával kivett egy boritékot a tárcájából. Abból kivette a maga képmását és odatámasztotta a virágcseréphez.

— Mit gondol — kérdezte időleges anyósától — fog örülni a Bertus?

Cservenkáné egy-kettőt nyelt, hogy az izgalomtól és méregtől kiszáradt torkát megnedvesitse.

— No, azt elhiszem, — mondotta azzal a mosollyal, amellyel mindig rendelkezett, még viceházmesterné korában, amikor a szemétpénzt söpörte be, — Épen ez az, amit már rég kivánt: a

megfelelőnek tartja a befektetés tekintetében a vidéki városokat, akkor bizonyára megtalálják a vidéki városok a pupilláris cimletekben való elhelyezést kereső tőkének is.

A „jelenlegi viszonyok között“ — hogy visszatérjünk a pénzügyminiszter utalására, csakugyan nincs egyéb hátra, mint hogy a város tudomásul vegye a pénzügyminiszter leiratát. Legalább is rosszul festene ép ma kötvénykibocsátásról beszélni, a mikor a jelzálogbankok az épitési hiteleket is korlátozzák, ép a zálogleveleк visszaözönlésétől tartva. Hanem derülhetnek még kedvezőbb sugarak a pénzpiacra, jobb hangulat a külföldi tőkében, — s akkor Aradnak kötelessége lesz ujra elővenni ezt az ügyet és követelni a maga részére azt a módot és jogot, amelylyel sulyos eladósodottságán segithet és a mely Aradot mindenesetre ép ugy megilleti, mint például Pozsonyt.

Királyibiztos Horvátországban. A Neue Freie Presse mai számában azt irja, hogy Cuvaj horvát bánnak bécsi tartózkodásával kapcsolatokban magyar politikai körökben az a hir terjedt el, hogy, annak döntő jelentősége van és az *uralkodó királyi biztossá fogja kinevezni a bánt.* A horvát országgyülés feloszlatása után holnap lesz a végső határidő a választások kiirására. Alig lehet remény arra, hogy olyan többség kerülne ki az uj választások alkalmával, mely a bán politikáját támogatná. Cuvaj, mint királyi biztos, megcsinálná az uj választásokat és *ha az országgyülés Magyarország és a közösség ellen hozna határozatot, nyomban feloszlatná azt és népképviselet nélkül* vezetné tovább az ügyeket.

—

A közös pénzügyminiszter Budapesten. *Budapestről* jelentik: Bilinszky Leo lovag közös pénzügyminiszter ma Budapestre érkezett. Holnap délelőtt meglátogatja a miniszterelnököt és a bosnyák vasut ügyében folytat vele tárgyalásokat. A közös pénzügyminiszter valószinüleg holnap már visszautazik Bécsbe.

A király a vitában.

— A képviselőház ülése. —

(Saját tudósitónk telefonjelentése.)

Budapest, április 2.

A képviselőházi vita elsekélyedik. Miután tegnap a pártok vezérei nyilatkozataikban az uj helyzetet megvilágitották és kétségtelenné tették az ország előtt, hogy Héderváry gróf nagy és hazafias tettet müvelt, amikor a kormányzást ujból vállalta, a további vita valóban felesleges. *Polónyi* Géza csavarásai, *Désy* Zoltánnak hibás okoskodásai bizvást elmaradhattak volna, mert nincs politikai jelentőségük. Különösen fonákul hangzott ma Désy Zoltánnak az az okfejtése, hogy a kormány helyesebben járt volna el, ha valami *hamis ürügygyel* leplezte volna megváltozott állásfoglalásának való indokait. Ennek a tételnek igazságáról bajosan fogja meggyőzhetni az országot, mert ha volt valaha helyzet, melyben parancsoló szükség az őszinteség, ugy a mostani szituáció bizonyára ilyen. Történi események leplezgetése nem lett volna méltó sem a kormányhoz, sem a többséghez, eltekintve attól, hogy elvégre az *országnak is megvan hozzá a joga, hogy a sorsát mélyen érdeklő eseményekről értesüljön.* A munkapárton csodálkozva hallgatták Désy fejtegetéseit, mert nem igen számithattak rá, hogy épen ellenzéki oldalról történjék szemrehányás a nemzettel szemben való őszinteségért. A kormánynak az a szándéka, hogy a most folyó meddő vitatkozást, ha csak lehet, még husvét előtt befejezi. Épen ezért a Ház egyelőre a nagyhéten is folytatja ülésezéseit.

Az ülésről szóló részletes tudósitásunk a következő:

A mai ülést **Návay** Lajos elnök fél 11 órakor nyitotta meg. A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesitették.

Az elnöki előterjesztések során az elnök azt a javaslatot tette, hogy a Ház tagjai májusban esedékes illetményeikből a trsztenai tüzkárosultak javára 20 koronát engedjenek át. A Ház tagjai egyhangulag hozzájárultak ehhez az előterjesztéshez. Több jelentéktelen kérvény bemutatása után a Ház áttért a királyi kézirat fölött megindult vita folytatására.

(Ellenzéki kritikák.)

Bakonyi Samu volt az első szónok, Azt fejtegette, hogy azért, mert a kormány lemondásának oka eltávolittatott, a válság még nincs megoldva. Az ujonnan kinevezett kormányelnök iránt bizalmatlansággal viseltetik, mert épen Khuen volt az, aki 1903-ban először tartotta vissza a katonákat. A miniszterelnök mindig ellenezte a junktimos politikát és most kompenzációs politikával akarta megoldani a válságot. De ezzel is kudarcot vallott. És ez a kudarc bebizonyitotta, hogy a mai többséget nem a nemzet jogainak biztositása, hanem a behódoló, feltétlen engedelmesség mozgatja.

Hock János: Maul halten und weiterdienen! (Zajos derültség.)

Bakonyi Samu: Többségi akaratról nem lehet beszélni ott, ahol a korona egyetlen szavára a többség eláll egyetlen követelésétől. Ha már a szentimentalizmus politikáját viszi a többség, akkor legyen érzékeny a nemzet jogai iránt. Érzelmességgel azonban nem lehet nemzeti politikát csinálni, mert akkor minden egyes ilyen jelenetnél az ország alkotmányának egy-egy sarkalatos pontjáról mondanánk le. Kérdi, hogy vajon a kuruckodó határozati párt átalakul-e felirati párttá? És ha a többség jogi felfogása nem változott, az egyszerü behódolás helyett igyekezni fog-e a királyt meggyőzni a nemzet igazáról. A többség azzal vádolja az ellenzéket, hogy 1906-ban kikapcsolta a katonai követeléseket. A munkapárt egész politikája csak kikapcsolásból áll, hogy utjába álljon az általános egyenlő és titkos választói jognak. A munkapárt azért mond le minden követelésről, azért megy el a megszégyenülésig, hogy egyetlen programpontját, a választói jogot ne kelljen megalkotni. Ő azt hiszi, hogy azért fél a többség a választói jogtól, mert a demokratikus haladás térfoglalásától a saját hatalmát féli. Kossuth Ferenc tegnap benyujtott határozati javaslatát fogadta el.

Polónyi Géza: Hosszasan szól a kormány kinevezéséhez és azt állitja, hogy ez nemcsak nem biztositotta a békés kibontakozást, sőt ellenkezőleg azt nagyon megnehezitette. A Kossuth-párt most abban állapodott meg, hogy a király aggályait feliratával kell eloszlatni. Csalatkozik Kossuth Ferenc inditványához azon határtalan tiszteletnél fogva, mellyel Kossuth iránt viseltetik. Akik helytelenitik ezt a határozati javaslatot, azok nem indokolták meg elhatározásukat. Itt megvalósult az a közmondás, hogy „meghalt a gyerek, oda a komaság.“ Meghalt a rezolució s ime Andrássy Gyula gróf, az egyik keresztapa már meg is tagadta.

Hosszasan foglalkozik a rezolucióval, amit helytelenit, mert az nem lett volna alkalmas a válság elintézésére.

Sok szó esett az utóbbi napokban a király személyes érzéseiről és bizonyos szándékairól. Szemben állott egymással a válságban egy lemondani szándékozó király s egy lemondott miniszterelnök és szépen megegyeztek abban, hogy egyikük se mond le.

— Ne üzzön tréfát!

---

mi kedves Daruváry urunk arcképét. Hogy ne örülne a kedves! ...

Eképen csillapitotta le Cservenkáné, a filozófus nő, a belsejében duló vihart,

— Tehát, most már minden rendben van, — mondotta elégülten Daruváry a csoportot az asztalon megszemlélve.

Két hónapja volt már annak, hogy dicsekedhetett azzal, hogy Cservenka kisasszony erkölcsi aggodalmait eloszlatta. Négy hétre volt szüksége, hogy a leány szivét Schmidt Viktor-féle bonbonokkal (Kuglerig nem jutott el bőkezüsége) s Heinéből való esti felolvasásokkal s ehez hasonlókkal, meghóditotta. Heine persze, akiről Bertus eleintén azt hitte, hogy valami kabaret-iró, csak ásitásra tudta birni, amin nem lehetett csodálkozni, mert Bertus kisasszony a német nyelvet csak mint fogalmat ismerte.

Mindamellett Daruváry ur boldog volt. Végre ott látta magát, ahová már régóta és sok uton eljutni akart. Egy fiatal, szüzies kedély, mely neki szerelemben meghódolt, általa megnemesitve, kimüvelve s a kultura ama magaslatára emelve, mely talán egykor lehetővé tenné neki, hogy a nőt örökre magához láncolja őt szerető, boldogitó, vele egyenrangu muzsa gyanánt. Mert Daruváry ur nemcsak gyakorlati ember, hanem egyszersmind gyöngéd természetü, poétikus s az élet ideáljai felé törekvő kedélyü is volt. Eddig a második és harmadik quadrille számára hiába kereste a csodaleányt, aki testi bájakon kivül azt a bizonyos lelki diszpoziciót is a magáénak mondhatná, amelyből a megálmodott ideált formálni lehetne.

Sokszor hitte már, hogy birtokában van a megálmodottnak, de rövid néhány hét, vagy hónap után látta, hogy a Rózsi, a Mici vagy az Ilus csak a hitvány mammonra helyezte a sulyt, nem pedig a kincsekre, amelyeket elméjébe akart plántálni.

Most azonban a dolgában biztos volt. Bertus kisasszony fitos orrocskája, bájos, gömbölyded megjelenése, kicsi lába eleintén megvesztegette. Amikor azután megkezdte esti felolvasásait, amelyek hivatva voltak szépen, szeliden az összejövetelek tulajdonképpeni céljaihoz elvezetni és Bertuska szép, kék szemei mindig oly merengve és gondolkozva pihentek meg rajta, akkor megtalálta a gyakori ásitás magyarázatát is; azt tudniillik, hogy az tuleröltetésből származott. S ezzel a magyarázattal beérte.

Most már nem volt távol attól, hogy a laza viszonyt erősebbé, ki tudja: talán legerősebbé tegye.

Odakünn hevesen csöngettek. Ez ő volt. Gyorsan elbujt a nyitott ajtó mögé, mialatt Cservenka mamának odasugta, hogy el ne árulja valahogy.

Forgószél gyanánt rohant be Bertus kisasszony. Már az ajtóból látta az ünnepiesen feldiszitett asztalt.

— Hát az mi? — kérdezte bámulva.

— Névnapod, — magyarázta a mama s egyidejüleg feltünés nélkül való taglejtésekkel jelezve, hogy van még valaki jelen.

— Vagy ugy? Igaz! A névnapom. No, nézd! Hát mi minden van itt? Egy kézimunkakosár! — No! Ezen ugyan nevetni lehet. Talán bizony tálcakendőcskéket hímezzek! Ki hozta ezt?

Cservenka mama pislogott és feszengett, de Bertus nem vett észre semmit.

— Nos, hát ki hozta ezt?

— Daruváry urtól: persze!

— Persze tőle. Ezt mindjárt gondolhattam volna.

— És egy kézitáska.

— Azt legalább használni lehet. No, de ilyet! Ide nézz, anya! Ez igazán szép! Még csak nem is ezüstből valók a verefek. Hyen smucián!

Cservenkáné majd megfulladt már a feszengésben, de Bertus se nem látott, se nem hallott.

— Egy cserép szegfüvirág. Milyen megható! Persze, ez is tőle való! Hisz az arcképe is itt van. A majom! És költemények! No, de most meg kell pukkadnom a nevetéstől. Anya, csak annyit mondok, ha az a szamár még egyszer költeményeket olvas föl nekem, akkor vége, vége, vége! Beszélhetsz, amit akarsz. Torkig vagyok vele.

És fehér nyakára mutatott.

— De Bertus — tört ki Cservenkáné, — hogyan beszélhetsz igy? A jó Daruváry ur! ...

És az öreg asszony a karjait fékevesztett szélmalom szárnyak gyanánt abba az irányba forgatta, ahol Daruváry hallgatózva állt. De Bertus már benne volt a hejehujában.

— Furcsa hang! — feleltek erre a jobboldalról, de a Justh-párt hangos derültséggel és tapssal honorálta szellemi vezérének kimeletlen ötletét.

Polónyi azután azt mondja, hogy a lemondás szándékától *Európa megijedhetett, de ő bizony nem ijedt meg.* A lemondást is törvények szabályozzák, melyeket be kell tartani. A kormány uj megbizása sulyos konfliktusok csiráját rejti magában. A király olyan kormányt bizott meg, mely nem osztja az ő álláspontját; mit fog csinálni a kormány és a többség, ha arra kerül a sor, hogy a király, vagy utóda a maga fölfogását érvényesiteni akarja? Hát szabad ilyen konfliktusokat elraktározni a trónörökös részére? És ha az ellenzék a többség mostani álláspontjáért fog harcolni, hát majd letörik az ellenzéket? Világos mindebből, hogy csak a kormányon maradás volt a cél. Ezért nem sajnálták azt sem, hogy a jövendő uralkodót megvádolják.

Polónyi e szavaira zajos tiltakozás hangzott föl a jobboldalon.

— *Közönséges gyanusitás! Hogy mondhat ilyet?* — kiáltották a jobboldalról s egy csapat munkapárti fölkerekedett és otthagyta a termet.

Polónyi ezután félkettőkor befejezte a beszédét azzal, hogy a kormány ellen a végsőkig küzdeni fog.

(Zajos jelenetek.)

Justhék nagy zajjal lelkesedtek, de ovációjuk hamarosan lármás haragba fordult át. Az elnök ugyanis, kezében a gyorsírói jegyzetekkel, rendreutasitotta Sümegit, mivel Polónyi beszéde közben ezt a kifejezést használta a jobboldallal szemben: *Az önök kegyelméből uralkodik a király.* Polónyi pedig azért kapott rendreutasitást, mivel *a királyt egy részvénytársaság igazgatójához hasonlitotta.*

— A rendreutasitás pedig azért jár ki, mivel a király személyét a vitába vonni nem szabad, — jelentette ki az elnök.

Ez a megokolás hirtelen haragra lobbantotta Justhékat.

— Önök hozzák ide a király személyét!

— Héderváry takaródzik a királlyal, — hangzott a szélsőbalról.

— A lárma oly heves volt, hogy Návay elnök egymásután három-négy rendreutasitást volt kénytelen kiosztani.

A mint a csend nagynehezen helyreállott, **Polónyi** szeliditette meg a rendreutasitást okozó kifejezését, azután **Szmrecsányi** György tette szóvá, hogy az elnök imént a jobboldalt, mint a *mi pártunk*-at emlitette.

— Az elnöknek pártja nincs. Ez a kifejezés pártoskodás, a mit leszögezünk a jövőre, — mondotta **Szmrecsányi** Justhék zajos asszisztálása mellett.

Návay azután energikus hangon kijelentette, hogy ha a nagy zajban használta e kifejezést, ez csak tévedés lehetett. Pártoskodás nem vezette, leszögezni való tehát nincs.

(Désy Zoltán beszéde.)

Nem sokkal két óra előtt **Désy** Zoltán jutott szóhoz. Szomoru megoldásnak tartja a kormány vállalkozását. Sulyos alkotmányválság tüneteit észleli. Az események azt a szomoru tanulságot mutatták, hogy a nemzet rá van szorulva a korona jóindulatára, mert a maga jogait nem tudja elegendő erővel képviselni. Azt nem lett volna szabad a kormánynak a világ elé tárni. Hazugsággal, ha az nemes szándékból indul is ki, az élet igazságainak utjába állani nem lehet. A válság megoldásának módja lesiklás a felelős miniszteri kormányrendszer teréről a dikaszteriális kormányrendszer felé.

Mivel a napirendhez még nagy sereg szólani akaró iratkozott föl, *a Ház holnap is ülést tart.*

— A smucián! A fád fickó! Ötven forintot nem ér meg, amit az egész idő alatt kipréseltem belőle. De olvasni olvasott. Az isten akárhová tegye. Nos szerencsére...

Egyet nyelt.

— Egyébiránt az öreg semmit sem küldött? — folytatta.

— De Bertus! — kiáltott megrémülve Cservenka-mama, mialatt Daruváry ur halványan és nemes felháborodásában reszketve kilépett rejtekhelyéből.

— Berta kisasszony, — mondotta és hangja a két szó közben kétszer megbicsaklott, — látom, hogy az én meglepetésem nem sikerült. Ezt nagyon sajnálom. Egyidejüleg kérném, világositson föl, hogy értette azt az „öreggel?"

— Ehez semmi köze — kiáltott Bertus most már teljesen fékevesztetten, — eredj a pokolba Heinéddel és a többi tökfilkóval! Az öreg legalább nem olvasgat föl s egy pár brilliáns fülönfüggőt igért, amilyen a Rózsinak van. Eredj, eredj, eredj!

— Megyek már — szólt Daruváry ur elökelő nyugalommal, — nagyon sajnálom, hogy csalódtam önben.

Elfordult s megindult. De az ajtóban megfordult,

— Kérem, pakkolja össze ezeket a dolgokat. Majd délután elvitetem. Az arcképet megtarthatja.

Többet nem mondhatott, mert e tarka egymásutánban utána röpült az előszobába az arcképeine, a kézimunkakosár és az imitált ezüstvetü kézitáska.

Angol labdarugók Aradon

— Az AAK. husvét utáni vendégei. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, április 2.

Az Aradi Atletikai Klub husvét utáni vasárnap olyan meglepetéssel szolgál a sportkedvelő közönségnek, olyan páratlan attrakciót nyujt, amelyhez hasonlóra még vidéki sportegyesület nem vállalkozott idáig. Április tizennegyedikén angol labdarugó-csapat érkezik Aradra és az AAK. játékosaival szembeszállva be fogja mutatni a footballsport hazájának, Angliának tökéletes és ideális játéktudását.

Az Aradra készülő csapat a *Bishop Auckland* angol amatőr egylet játékosaiból áll és husvétkor a legjobb fővárosi egyesületekkel játszik Budapesten. Fővárosi szereplése után első jelentős állomása Arad lesz, ahová tehát frissen, képességeik teljes kifejtésére készen jönnek az angolok. A Bishop Auckland az angol amatőrcsapatok között a legjobbak közé tartozik, számtalan amatőr vándordijat, időleges kupát, liga-küzdelmet nyert meg, képességei tehát az elsőosztályu magyar csapatokkal még a hosszu tura után is egyenlőek maradnak. Játékosaik kivétel nélkül szép társadalmi poziciót töltenek be: orvosok, ügyvédek, banktisztviselők, tehát nemcsak játéktudásban, hanem intelligencia dolgában is kiválóak.

A Bishop Aucklandot a Ferencvárosi Torna Klub hozatta husvétra a fővárosba és a Magyar Labdarugó Szövetség támogatásával tette lehetővé a vidéknek, hogy angol mérkőzést láthasson otthonában. Megbecsülhetetlen sportjelentősége van az angolok aradi látogatásának. Kétségtelen, hogy a fejlődő aradi football élet az angol mérkőzés után fog époly nagyot lendülni, mint a fővárosé indult neki tiz év előtt az első angol matchek után a mai arányok felő vezető utnak.

Az Aradi Atletikai Klub olyan anyagi áldozatokat hoz a *Bishop Auckland* lehozására, aminőkre egyetlen vidéki egyesület sem mert, vagy tudott vállalkozni. Az AAK., amely mindig előljárt sporttevékenység tekintetében, most is hü marad régi tradicióihoz és megkockáztatja azt, hogy több mint 50 angol fontot ad a Bishop Auckland költségeire, ami hihetetlenül nagy összeg vidéki egyesülettől. A költségek arányában arra is megfelelő előkészületet tesz az AAK., hogy a várható érdeklődést legteljesebben kielégitse és sporttelepén mindenki számára hozzáférhetővé tegye az angol mérkőzés megtekintését.

Vissza a bankokhoz.

(Elutasitották Arad kötvénykérelmét.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, április 2.

Valahányszor a városnak akár folyószámla, akár törlesztéses kölcsönre van szüksége, valóságos megdöbbenés ül ki a pénzügyi bizottság tagjainak az arcára olvasva a fővárosi bankok ajánlatait, amelyek ugy bánnak el a közönséggel, mintha könnyelmü és tékozló örökséget váró fiatal ember lenne, aki látatlanba aláirja az eléje tett váltót, csakhogy pillanatnyi pénzzavarán segithessen. Minden egyes esetben felmerül a mentő idea és egyhangulag konstatálják, hogy Arad előbb-utóbb összeroppan a rettenetes kamatterhek sulya alatt, elbukik a drága kölcsönök miatt, hacsak nem siet a pénzügyminiszter segitségére és meg nem adja az önálló községi kötelezvények kibocsájtásának jogát.

Abban a biztos reményben, hogy a koaliciós kormány Aradon is fog segiteni, mint ahogy ezt Pozsonnyal, Zágrábbal és Fiuméval megtenni akarta és már el is készitette a törvényjavaslatoi, amely eme három város részére a kötvénykibocsátást engedélyezi, összeült egy bizottság azzal a feladattal, hogy a város adósságainak konverzióját előkésziti. *Lukács* László első pénzügyminisztersége idején már kijelentette, hogy ő nem barátja a községi papirosnak, mert féltí tőle az állami rentét, de azt hitte a város törvényhatósága, hogy *Wekerle* Sándor csodatevő ereje nagyobb és nem ijed meg néhány millió községi jelzálog levéltől és Arad nála is próbálkozott. Itt is kudarcot vallott a törvényhatóság kérelmével.

Jött a hidkölcsön, amelynél sulyosabbat az öngyilkosság előtt álló huszártiszt sem kötne meg. De Arad ki lévén szolgáltatva a kartell bankoknak, felvette ezt a páratlan és hihetetlen feltételekhez kötött hitelt is. A mult év végén ismét sürgőssé vált néhány millió korona felvétele, de a beérkezett ajánlatok elfogadhatatlanok lévén és a pénzpiac helyzete is nehezebbre fordult, a január havi közgyülés a pénzügyi bizottság javaslatára ujból felirt Lukács László pénzügyminiszterhez abban a reményben, miután időközben a koaliciós kormány hagyatékából reámaradt és az emlitett városok részére városi kötvények kibocsátási jogát biztositó törvényjavaslatot a parlamentben képviselte, most már talán kegyesebb lesz Araddal szemben és lehetővé teszi, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő város normális uton segitsen magán.

Nem mondhatjuk, hogy csalódás éri a várost, mert Lukács László pénzügyminiszter most sem tesz egyebet, minthogy tizenöt év óta ismeretes álláspontjához ragaszkodik és ujból azt hangoztatja, hogy az államrezonnal ellenkeznék, ha a piac amugy is nehézkes felvevő képességét másodrendü papirosokkal is terhelné.

Leiratot küldött ma Arad város közönségének, amelyben megtagadja a hozzá eljuttatott kérés teljesitését, kijelenti, hogy nem szándékozik a törvényhozástól az állami kedvezményeket kieszközölni, ha Arad esetleg önálló kötvényeket bocsátana ki. Azt mondja a miniszter a leiratában, hogy a *jelenlegi pénzpiaci viszonyok között a már forgalomban levő kötvények elhelyezése is majdnem leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik* és uj kötvénytipusok teremtésére a jelenlegi viszonyok legkevésbbé alkalmasak. Minthogy a város arra hivatkozott, hogy Pozsony, Zágráb és Fiume megkapták a jogot, erre is van válasza a miniszternek, aki kijelenti, hogy az 1911. évi XVII. t.-c. indokolásában, továbbá a törvényjavaslat parlamenti tárgyalásánál a Házban hangsulyozta, hogy óvakodni kell a közhiteli érdekek szempontjából a városok kötvény kibocsájtásának általánositásától és ezért *megtagadja közreműködését Arad részére* az ál-

lami kedvezmények elnyerésére irányuló akciójától.

Minthogy törvényhozási intézkedés nélkül állami garancia nem eszközölhető ki és ennek hiányában magyar papiros sem a külföldön, de még itthon sem helyezhető el, nem marad más hátra, mint ismét a bankok prése alá feküdni és hihető, hogy a városok eme pénzügyi dekadenciáját a pénzügyminiszter a „közhiteli érdekek szempontjától" szintén nem tartja valami üdvös állapotnak.

A betörő jogász fegyház büntetése.

(Saját tudósitónk telefonjelentése.)

Budapest, április 2.

Szivós Ferenc, *nagykörösi* gazdag szülők fia, aki jogász volt és tartalékos hadnagy, tétlenségben töltötte az időt a szülői háznál. Bejáratos volt a nagykőrösi református egyház irodahelyiségébe, mert a pénztárossal és ellenőrrel barátkozott.

A mult év január elején Szivós Ferenc elhatározta, hogy az *egyház pénztárát kifosztja.* Kilencedikén este, amikor a ház elcsendesedett, belopódzott a pénztár helyiségébe. Az éjszaka folyamán álkulcs segitségével kinyitott egy nagy vasládát, amelyben az egyház vagyonát őrizték.

A ládából magához vett 90 darab hazai Bankrészvényt, 23 darab Pesti Hazai Takarékpénztár-részvényt és 10 darab csikogorbói részvényt, összesen 568.000 korona értékben, azonkívül 5019 korona készpénzt. Reggel felé el akart illanni, de akkor észrevette, hogy az ajtó zárjában benne van a kulcs, amellyel a pénztáros este kívülről bezárta az ajtót. Szivós tehát az ablakon át próbált menekülni. Kifeszitette az ablak vasrácsát és az előszobába került. Innen az udvarra akart jutni és betörte az ablak üvegjét. Az üveg csörömpölésére figyelmes lett az épen akkor arra cirkáló *Erdei* Pál rendőr, aki Fehér József szolgát felköltötte. Ketten indultak a tolvaj keresésére, akit az *előszobában meg is láttak.* Szivós azonban szerencsésen elillant és *hazaszaladt szülői lakására, ahol ágyba feküdt.* A betörő menekülés előtt az értékpapirokat az előszobában lévő fás kosárba rejtette, az 5019 korona készpénzt azonban magával vitte.

Erdei Pál rendőr rögtön jelentést tett az esetről és a kapitányság kiküldötte Szivós lakásán megtalálta a rabolt pénzt. A nyomozás során az értékpapirok is megkerültek. Szivós Ferenc, akit a kecskeméti törvényszék felelősségre vont, azzal védekezett, hogy barátait, az egyház pénztárosát és ellenőrét *meg akarta tréfálni.* Kiderült azonban, hogy a betörő már előzően utlevelet váltott, hogy prédájával megszökjék. A törvényszék Szivós Ferencet betöréses lopás büntette miatt négy évi fegyházra itélte. Ezt az itéletet a tábla és a Kuria jóváhagyta.

Parlamenti ülés — végkimerülésig. *Budapestről* jelentik: Tegnap még ugy volt, hogy a Ház kedden elnapolja üléseit abban az esetben is, ha a kormány kinevezéséről folyó vita nem ér véget. Ma azonban fordulat történt és a munkapárton kiadták a jelszót, hogy a Ház addig nem tart szünetet, míg a mostani vita véget nem ér. Meglehet ennélfogva, hogy a husvéti szünet csak a két ünnepnapra, vasárnapra és hétfőre fog terjedni. A kinevezésről szóló vita befejezése után nyomban *a véderőjavaslatot fogja a kormány kitűzni a napirendre.* Az erről való tárgyalásokat a delegáció ülései fogják magszakitani rövid időre, mert a kormány uj indemnitást fog kérni. A mostani indemnitás ugyanis április végén jár le s azért a kormány junius végéig szándékozik felhatalmazást kérni s e célból a delegációkat egy-két napi ülésre hivják egybe.

A képviselőházban ma sokat beszéltek azokról a támadásokról, amelyeket a bécsi lapok intéznek a Khuen-kormány ellen, mert a kormány a király lemondó szándékát is nyilvánosságra hozta. Ezek a támadások magukon viselik a magyar ellenzéki források számos jelét és kétségtelen, hogy megrendelésre készültek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gróf büne. *Freiburgból* jelentik: A büntető biróság tegnap egy bécsi arisztokrata dolgával foglalkozott, akit szacharin-csempészés miatt vontak felelősségre. A vádlott *Rotequill-Romiremont* Róbert gróf, aki már régóta kalandor életet folytat s már igen sok szélhámosságot követett el Európában. A párisi biróság 1904-ben házasságszédelgés miatt két évi fogházra itélte, mert egy hölgytől azzal az ürüggyel, hogy feleségül veszi, negyvenháromezer frankot csalt ki. Montekarlóban lopás miatt ugyancsak két esztendei fogságra itélték. Ujabban a gróf szacharincsempészéssel foglalkozott, de rajta csipték s a biróság *négy évi fogházra itélte.*

§ Elitéltek egy gazdag bukmékert. A budapesti bukmékerek közül a leggazdagabbak egyikét, *Dobrin* Istvánt, akinek irodája a Kossuth Lajos-utcában van, ma *elzárásra itélte a rendőrség,* mert kiderült róla, hogy ügynökökkel kávéházban is szerezte a klienseit. Vagy tiz nappal ezelőtt történt, hogy a detektivek zugbukmékereket lepleztek le az Andrássy-uti Holczer-féle kávéházban. Mint ismeretes, tilos a nyilvános helyen való versenyfogadás s a kávéházban mégis már huzamosabb idő óta kötöttek fogadást. Pincérek, pincérnők és ügynökök közvetitettek fogadást.

A hatodik kerületi kapitányság meginditotta ellenük az eljárást s valamennyien azzal védekeztek, hogy nem a maguk számlájára kötöttek üzletet, hanem Dobrin István könyves megbizásából. Egyikük, Goldschmied Frigyes kereskedősegéd kijelentette, hogy a Dobrin-iroda alkalmazottja, tehát ő csak közvetitő volt. A kapitányság ma hozott itéletet ebben az ügyben s elitélte: Dobrin István könyvest öt napi elzárásra és száz korona pénzbirságra zugbukmékereskedés cimén; továbbá Goldschmied Frigyes kereskedősegédet tizenöt napi elzárásra és kétszáz korona pénzbirságra, Lebermann Nándor pincért száz korona pénzbirságra, végül Ruszländer Amália büfféhölgyet két napi elzárásra és ötven korona pénzbirságra. Az elitéltek valamennyien meglölebbezték az itéletet.

§ A cigányprimás adóssága miatt. *Grósz* János miskolci vendéglős a mult év márciusában *Kóczé* Antal cigányprimásnak levelezőlapot irt, melyben fölszólitotta, hogy 36 forint 2 krajcárnyi tartozását fizesse meg.

— Vegye tudomásul — irta a levelezőlapon, — hogy ha 36 forint 2 krajcárnyi követelésemet huszonnégy óra alatt ki nem fizeti, önt beperlem és a vendéglős szaklapokban leleplezem, hogy önnek és bandájának *csakis előleges fizetés ellenében szolgáljanak ki ételt és italt.*

A levelezőlap tartalma miatt Kóczé Antal büntető feljelentést tett *zsarolás vétségéért* Grósz János ellen. A büntető törvényszék tiz korona pénzbüntetésre itélte Grószt, aki a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy a levelező-lapot nem ő irta, hanem *Fehér* Béla szépirástanitó. Az itélet jogerőre emelkedése után az ügyész Grósz János vallomása alapján Fehér Bélát is perbe fogta bünrészesség miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék Füzéressy biró elnöklésével és miután Fehér Béla beismerte, hogy a levelezőlapot ő irta, a biróság 20 korona pénzbüntetésre itélte. Az itélet jogerős.

Kesergés a kávéházban.

Testi-lelki barátom, Véres Fej, a kiváló adósságcsináló ma letörten állitott be a kávéházba. Leült, zordonan ivott meg egy pohár kávét föllel, s azután hallgatott. E pár pillanatban Ciceróhoz hasonlitott: a hallgatása zseniális volt. Ezután a képeslapok következtek: a London News, a L' Illustration, a Jügend, a Gyógyszerészeti Közlöny, a Magyar Bőriparos és a Vállalkozók lapja. Végre megszólalt:

— Ezt nem lehet tovább kibirni!

Meggyőződéssel feleltem:

— Nem! Mit?

Mr. Véres szemrehányóan nézett rám:

— Ezt!

— Igaz! Mégis csak disznóság, hogy Khuen...

— Ugyan kérlek! Mit törődöm én ilyen kicsiségekkel! Semmi közöm hozzájuk!

— Hja, vagy ugy! Szóval a pénzkrizis!

Véres Fej ridegen válaszolt:

— Semmi intelligencia sincs benned! Egyáltalán nem vagy megértő. Nincs érzéked a finomabb nüanszok iránt! Pénzkrizis! Mi az, hogy pénzkrizis! Vagy azt hiszed, hogy ha ezelőtt felmentem a bankba, akker *ott engem* fogadott a vezérigazgató, hogy méltóztassék szerkesztő ur, mivel lehetek szolgálatára szerkesztő ur, tessék helyet foglalni, csak ennyi? miért nem állitotta ki többről édesem, hát legalább ötszáz koronával többet! — Most legalább nekem is egész udvariasan azt mondják, hogy „sajnálom, most csak üzleti váltókkal foglalkozunk". Vagy csak nem arra gondolsz, hogy értékpapirjaim árfolyama leszállott? Megnyugtatlak, csak két hónap mulva járnak le!

— Hát akkor talán a kártya?

Illusztris koronakérőm idegesen válaszolt:

— Elég . . . Slussz! A türelmemnek már vége! Az is gazember, aki azt hiszi, hogy nekem rosszabbul is járhatna! Te édes, hisz ha a piros ászt kapom még arra is cvikli jön! A kilencet csak a kezembe kell venni, hogy tiz legyen belőle! Da nutzt ka Wanen. Már megszoktam és szinte rosszul esnék, ha másképp jönne! Hogy miért? Hát mert igy peches ember létemre itt is kapok egy koronát, meg ott is, aztán lehet hitelre élni. De ha egyszer nyernék tiz koronát, hát még a Simaybeli ember is megfogna, hogy fizessem ki a multkori tyukszemvágást! Más, nagyobb bajok vannak.

— Előleg?

— Nimolé!

— Szerelem?

— Nincs jelen!

— Betegség?

— Amióta magam kezelem a fülemet, hála isten, napról-napra rosszabbul hallok. De különben az sincs kizárva, hogy már bedugult a fülem! Ez sem izgat!

— Hát akkor mi?

— Hát hallgass ide. Eddig nem volt soha egy vasam se, még az ismeretlen emberek is futottak előlem a korzón, mert attól féltek, hogy koronát kérek tőlük kölcsön, a cipőm talpa megsebesült még a lissai tengeri csatában, titokban könyöradományokat gyüjtöttem a saját segitőegyletem javára, de azért jól éreztem magam. De most? Most a tetejébe még a cigányok is sztrájkolnak! Nincs zene! Nincs zene! Pedig az hozzátartozott a pikolómhoz, elüzte a bánatomat, eloszlatta a gondjaimat, már nem is nélkülözhetem a cigányzenét tizenöt év alatt annyira hozzászoktam a — *Városiban.*

D'or.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) —

Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — — —

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — —

Nyomda — — — — — — — —

Lopással vádolt pénzügyigazgató.

— Eltünt szivarok. —

(Saját tudósitónktól.)

Szegszárd, április 2.

Kinos botrány foglalkoztatja most a szegszárdi társadalmat. *Fink* Kálmán királyi tanácsos, oltani pénzügyigazgatót három hónapi szabadságra küldték, mert a nagyságos ur szivarokat csent el hónapokon keresztül.

A lopások *Szabó* Ferenc szegszárdi trafikjában történtek. A pénzügyigazgató, aki a szegszárdi katolikus körben vezető szerepet vitt, s aki Wekerlével való barátsága révén jutott mostani pozíciójába, évek óta ebben a tőzsdében szerezte be szivarjait. Szabónak az utóbbi hónapokban feltünt, hogy a királyi tanácsos ur kevesebb szivart fizet ki, mint amennyit a dobozból kivesz. Ettől fogva megszámolva tette eléje a szivarokat. Igy aztán kétségtelenül megállapithatta, hogy Fink tényleg naponta 5—6 szivart zsebrevág anélkül, hogy azokat kifizetné. A trafik tulajdonosa nem mert lármát ütni, mert a tanácsostól függ a trafik engedély meghagyása, s félt, ha botrányt csinál, Fink letagadja a lopásokat, amellett pedig megvonja tőle a dohányelárusitást.

Két jó ismerősét beavatta a szokatlanul érdekes titokba s elhatározta, hogy azok segélyével leleplezi a kapzsi tanácsost. *Horváth* József cipészmester és *Brebovszky* Elemér tornatanár a trafikos kérelmére lesbeálltak a tőzsdehelyiség rejtettebb helyén és onnan pompásan megfigyelték, hogyan sülyeszti el a pénzügyigazgató a finom szivarokat. Amikor Fink távozni készült, lecsaptak rá és szemébe mondták:

— Pénzügyigazgató ur egy csomó szivart elfelejtett kifizetni. Fink előbb tagadott, hebegett, azután pedig megszégyenülve, *hétszáz koronát fizetett ki az eddig elcsent szivarok árában.*

A trafikos legbizalmasabb ismerőseinek elmondta a pénzügyigazgató leleplezését, azok pedig tovább adták a kitünő történet hirét, amelyről egy nap mulva már egész Szegszárd beszélt. Fink azonban nem tartozik az érzékeny emberek közé. A hiresztelésről nem vett tudomást, hanem rendesen végezte napi munkáját és látogatásait. A kaszinóban végre megsokalták ezt a szemérmetlenséget és egyszerüen kinézték. A megyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésére is föl akart menni, de diszkréten tudtára adták, hogy nem lesz tanácsos ott megjelennie, mert a többi tagok elhagyják a termet, mihelyt ő beteszi a lábát.

Fink erre elmaradt az ülésből és még tegnap kilépett a kaszinóból, lemondott választmányi tagságáról. Ma pedig elutazott a városból. Egyelőre három hónapi szabadságot kért. De a pénzügyminisztériumban már az utódját is kiszemelték.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Előadás a Társadalomtudományi Társaságban.** Szép számu közönség előtt tartott előadást *Szabó* Frigyes dr. ismert aradi ügyvéd tegnap délután a proletárnyomorról. Előadása bevezető részében a társadalmi mozgalmakból indult ki, melyek manapság nagyobbára tervszerüen és határozott cél érdekében fejlődnek ki. A mai rendszert nagyobbára a termelőerők felett rendelkező tőkések és az ezekkel szemközt álló és termelő eszközökben szükölködő munkásosztály harca jellemzi. A munkásosztály, mely maga előtt lát számtalan megdönthetetlennek hitt korhadt rendszer leromlását és ezek helyébe való uj rendszerek kiépitését, bizva-bizik abban, hogy a mai kapitalisztikus állapot, a kapitalisztikus rendszer és annak tábora elleni rendszeres küzdelem által megdönthető. Ellentétben áll ezzel a parasztosztály, mely nagyobbára a természettől függ és amely e függésre való tekintettel nem sorozható a bérmunkások sorába. A bérmunkásokat jellemzi roppant szegénységük és nyomoruk. Kezdődik ez akkor, midőn az ipar evolucziójával a falusi néposztály mindjobban kezd a városban munkát vállalni és ott egzisztenciát teremteni. A városokban való megélhetési körülményei azonban olyanok, melyek mindinkább nyomorba rántják és állandó lakhely hiányára szoritják. A társaság nevében *Krenner* Vilmos elnök köszönte meg a tartalmas előadást, melyet Szabó Frigyes dr. két hét mulva folytat.

A fölpofozott képviselőjelölt

— Politika a pályaudvaron. —

Távirati tudósitás

Budapest, április 2.

Keményebb pofon ritkán csattan el, mint az, amelyet *Mohr* Béla dr. ügyvéd, a szentesi kerület volt képviselőjelöltje kapott 1910. május 10-én. A kerületéből jött meg Mohr dr. s amint a nyugati pályaudvaron kiszállt a kupéból, vele együtt hagyta el a kocsit *Molnár* Jenő dr. ügyvéd, az ellenjelöltje. Az utóbbit néhány barátja várta. Ezek egyike, *Molnár* Sándor bankhivatalnok összeütközött Mohr drral, akit hamarosan ugy *arculütött,* hogy a pofont *hetekig fájlalta* állitása szerint, dobhártyája is megrepedt.

Molnár Sándort vád alá helyezték sulyos testisértésért s az ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék *Dusárdi* dr. biró elnöklésével. A sértett bele akarta keverni a dologba volt ellenfelét, Molnár Jenő dr.-t is, azt állitva, hogy előre „kicsinált" volt a pályaudvari pofozás.

Molnár Sándor vádlott, aki unokaöccse Molnár Jenő dr.-nak, azt állitotta ma, hogy egészen véletlenül történt az összeütközése Mohr Béla dr.-ral, akit azelőtt sohasem látott. A pályaudvari tolongásban Mohr dr.-ba beleütődött, mire ez durván rászólt:

— Csirkefogó, vigyázzon, mert pofonütöm!

Erre ő — az ugyancsak izmos fiatal vádlott — föl emelte a kezét és megütötte Mohr drt., ahogy csak tudta.

Igy mondta el a jelenetet Siklós Aladár tanu, valamint egy másik tanu is, mig Mohr dr. amellett maradt, hogy az inzultus váratlanul, minden előzmény nélkül érte.

Kihallgatták ezután Molnár Jenő drt., a volt szentesi képviselőt. Ugyanazon a vonaton jött Szentesről az ellenjelöltjével, Mohr Béla dr.-ral.

Dusárdi elnök: Látta ön: mikor unokaöccse arculütötte?

— Csak távolról, de aztán odafutottam és szétválasztottam őket.

— Az előzményekről igy nem tud?

— Nem, azt nem hallottam.

— Ismerte ön Mohr dr.-t előbb?

— Csak amióta föllépett ellenem. De hogy milyen féktelenül üldözött és mint gázolt bele a becsületembe, el sem mondhatom..., szónokolt, cikkeket irt ellenem, még a *családi szentélyemet se kimélte.*

Bródy Ernő dr. védő: A panaszos olyast állit, hogy önök már a kupéban megbeszélték, hogy kiszálláskor inzultálni fogják?

— Ez lehetetlen, mert hisz egyedül jöttem.

— Talán ugy gondolja ő azt, hogy ön az utról telegrafált a barátainak.

— Szó sincs róla.

A kihallgatások befejezése után a biróság Molnár Sándort sulyos testi sértés cimén nyolcszáz korona pénzbüntetésre itélte.

Jakabffy Iván kiszabadult.

— Ügynöki állást keres. —

(Saját tudósitónk telefonjelentése.)

Szeged, április 2.

A csalás miatt egy évi börtönre itélt *Jakabffy* Iván tartalékos huszár hadnagynak a vizsgálati fogság fenntartása ellen beadott felebbezését ma délelőtt tárgyalta a szegedi királyi itélőtábla és elrendelte a vizsgálati fogság felfüggesztését. Jakabffy Iván ennek következtében még a délelőtt folyamán kiszabadult az ügyészség fogházából és elutazott a csanádmegyei *Kupára* édesanyjának a birtokára.

Ringhofer Lajos tanácselnök elnöklésével tárgyalta ma délelőtt kilenc órakor zárt ülésben a szegedi itélőtábla büntető tanácsa a felebbezést és negyed 10 órakor határozatot hozott, amelyben elrendelte a vizsgálati fogság megszüntetését. A tábla nem találta oly sulyosnak a bünt, s tekintve, hogy Jakabffy a büntetésnek már negyed részét kitöltötte, másik negyedrészét pedig valószinüleg el fogják engedni, feltételes szabadlábra helyezéssel, Jakabffy megszökésétől tehát nem kell tartani.

A határozatot rögtön átküldték az ügyészséghez, ahova fél 11 órakor érkezett meg. A szokásos formalitások elvégzése után az ügyészségi kiadó egyik tisztviselője kézbesitette Jakabffynak a tábla határozatát.

Dél felé hagyta el Jakabffy Iván a fogházat és a törvényszéki épület hátsó lépcsőjén már várta az *Aradi Közlöny* szegedi tudósitója.

Először letagadta, hogy ő volna Jakabffy és meglepődött, hogy ujságiró az első ember, akivel kiszabadulása után találkozik, mikor azonban tudósitónk megmondta, hogy ismeri a tárgyalásról, bevallotta, hogy tényleg ő az. Felöltő nélkül jött ki, fázósan huzta össze kabátját a szeles időben.

— Hova szándékozik menni most? — kérdezte tudósitónk,

— Először *Pártos* Simon dr.-hoz megyek, a védőügyvédemhez, azután haza utazom Kupára édesanyámhoz.

— Mit gondol, megbocsát önnek édesanyja azért, amit elkövetett?

— Bizom abban, hogy szivesen fogad. Irtam többször neki levelet és hogy nem válaszolt rájuk, annak az az oka, hogy a levelek nem kerültek kezébe. Más valaki bontotta fel őket és az illetőnek érdeke lehetett, hogy ne tegyen róluk említést.

Tudósitónk azután érdeklődött, hogy kik azok a szegedi és szabadkai huszártisztek, akik elnyerték pénzét és akik miatt csalást kellett elkövetnie, Jakabffy azonban nem akarta megnevezni az illetőket.

— A tárgyaláson csak elhamarkodva mondtam, hogy huszártisztek nyerték el a pénzemet. Másokkal kártyáztam.

Beszélgetés közben kiértek a korzóra, ahol Jakabffy hirtelen megállott.

— Nem megyek végig a korzón, nem akarok ismerősökkel találkozni. Megkerülöm a Széchenyi-teret és elmegyek Pártos doktorhoz, hogy megköszönjem neki a védelmet.

Jakabffy rövid ideig tartózkodott ügyvédjénél, elmondta neki, *hogy nem akar munka nélkül élősködni, foglalkozás után szeretne látni* és arra kérte, hogy valami *biztositási ügynöki állást szerezzen neki.*

Jakabffy ezután kiment az állomásra és három órakor elutazott Kupára.

A bünös Páris.

— Letartóztatott merénylők. —

Távirati tudósitás

Páris, április 2.

A mai lapok rövid táviratot kaptak arról, hogy letartóztattak Párisban két embert, akik az automobilos rablók példájára ki akarták fosztani a francia bank egy pénztári tisztviselőjét. A meghiusitott merényletről ma ezt táviratozzák Párisból:

A *Cousset* pénztárhivatalnok ellen megkisérelt merényletről a következő részletek derültek ki: A két letartóztatott ember *jó családból való*. Coulod, aki rövid idővel ezelőtt fejezte be katonai szolgálatát, mint *szinész és iró* igyekezett kenyerét megkeresni. *Prevost*, mint utazó egy csipkeüzletben volt alkalmazva.

Hir szerint *Guichard*, a rendőrhatóság vezetője mintegy nyolc nappal ezelőtt följelentést kapott, hogy április 1-én *merényletet fognak elkövetni a francia bank négy pénztárhivatalnokai* ellen, akiknek nevei is meg voltak emlitve. Ez okból az emlitett pénztártisztviselők közül háromnak, akik Páris környékén inkasszáltak, automobilokat és rendőrfedezetet bocsátottak rendelkezésre. A negyedik pénztártisztviselő mellé több detektivet adtak. A detektivek azután letartóztatták a két legényt, akik leskelődtek a pénztártisztviselőkre. Mindketten teljes vallomást tettek. Prevost kijelentette, hogy a pénztártisztviselőt *kalapácsütéssel el akarta kábitani*, mig segitőtársa revolverrel fenyegette volna. Több lap azon a nézeten van, hogy nem lesz könnyü a két legény ellen büntető eljárást inditani, mert a törvény a puszta szándékot nem bünteti és kérdéses, vajon a tényállásból gyilkossági kisérletet lehet-e konstruálni.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad államsegélye. A tanács ma tartott rendkivüli ülésében tudomásul vette, hogy a belügyminiszter kiutalványozta a 85.000 korona államsegélyt és utasitotta a pénztárt az összeg felvételére. A segély felhasználásáról a legközelebbi közgyülésnek tesz javaslatot a tanács.

A városi alkalmazottak biztositása. Megirtuk, hogy a belügyminiszter a város nyugdijra nem jogosult alkalmazottjainak betegség és baleset ellen való biztositása ügyében a közgyülés még 1908. január havában elfoglalt álláspontját helyesli és legutóbb érkezett leiratában kimondta, hogyha a város emez alkalmazottjairól husz heti segélynyujtásával gondoskodik, nem köteles őket a munkáspénztárba tagokul beiratni. Varjassy Lajos polgármester megérkezvén bécsi utjáról a tanács ma tartott ülésében foglalkozott a miniszteri döntés által teremtett uj helyzettel, amelyet komplikál az a körülmény, hogy a törvényhatóság a mult év december havában tartott közgyülésében hatályon kivül helyezte a négy év előtt hozott határozatot és egyezséget kötve a munkáspénztárral ott biztositotta alkalmazottjait. A tanács erre való tekintettel a város tiszti ügyészi hivatalának adta ki a kérdést, hogy tanulmányozza azt és mondjon véleményt, mert valószinüleg a város be fogja már legközelebb szüntetni a tagjárulékok fizetését. A belügyminiszterhez sürgősen felirnak, hogy függessze fel a döntését a decemberi közgyülésen hozott határozatot illetőleg, mert a polgármester személyesen fog eljárni nála, hogy a városra nézve előnyösebb biztositási rendszer részére megnyerje.

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi április hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. A tanács előterjesztése néhai Laechner Károly alapitványa tárgyában. 3. U. az jelentése a város területén egy uj gyógyszertár felállitásának engedélyezése iránt. 4. Polgármester előterjesztése Mihály Gyula és társai felebbezése tárgyában a törvényhatósági bizottsági tagok szaporitása ügyében hozott határozat ellen. 5. Arad sz. kir. város községi iskolaszékének előterjesztése a belvárosban létesitendő három állami óvoda tárgyában. 7. A tanács bemutatja a kulturpalota szobafestő és mázoló munkák tárgyában Glück Józseffel és Czeiler Istvánnal megkötött szerződést. 8. Árvavármegye alispánja beadványa, melyben a tüzvész által elpusztitott Trsztena község lakossága részére segélyt kér.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A szinházi müsor

Szerda: Medea, szinmü, Jászai Mari, a budapesti Nemzeti szinház örökös tagjának vendégfellépésével. B) bérlet.

Csütörtök: Petőfi-est. Jászai Mari, a budapesti Nemzeti szinház örökös tagjának vendégfellépésével. C) bérlet.

Péntek: Szünet.

Szombat: Szünet.

---

* **Jászai Mari vendégjátéka.** Ünnepszámba megy Jászai Marinak, a Nemzeti Szinház nagy müvésznőjének évenként megismétlődő vendégszereplése. Az ő utolérhetetlen, nemes müvészete ma is fenséges diszt ad minden előadásnak, a birálat elhallgat és csak a csodálat ad hangot, hogy hódoljon Jászai Marinak, a legnagyobb magyar müvésznőnek. Ma este Stuart Máriában csodálta a közönség, lelkesodett és elhalmozta a nagy müvésznőt a bámulat és elragadtatás minden megnyilatkozásával. *Follinuszné, Delly, Beregi* dr. és *Várnay* nyujtottak méltó keretet az impozáns vendégjátékhoz. *H. G.*

* **A rossz előadásért megbüntetett szinigazgató.** *Szabakdáról* jelentik: A szabadkai szinügyi-bizottság ma délelőtti ülésén *Farkas* Zsigmond dr. tett jelentést a mult heti előadásokról és megbotránkozással emlitette fel, hogy a *Peleskei nótárius* mult heti előadása a lehető legrosszabb volt, teljes fegyelmezetlenség és rendetlenség jellemezte. A bizottság *Pinkovich* József inditványára *Krémer* Sándor szinigazgatót 50 korona birsággal sujtotta.

Érdekes a határozat megokolása, amelyből a következőket közöljük:

Amikor egy előadásnak a szinvonalát akarjuk megállapitani, nem könnyü dolog véghezvitelére vállalkozunk. A jó, vagy a rossz csupán relativ fogalom. A vidéki közönség két részből áll. A nagy tömegnek: a karzatpublikumnak minden előadás jó, a másik résznek: a földszint és a páholyok közönségének pedig oly magasak az igényei, hogy azokat kielégiteni sok esetben nehéz. Ez onnan van, hogy a közönségnek ez a része gyakran felutazik a fővárosba s ott jár szinházba. A bizottság több éves együttmüködés után egy középmértéket állitott föl. Ezt a mértéket lehet kritika tárgyává tenni, azt lehet helyeselni, vagy helyteleniteni. A közönség köréből nem egy esetben hallottunk szemrehányásokat és pedig azért, mert enyhének találták azt a mértéket, amit az előadások szinvonalának megállapitásánál alkalmazott a bizottság. A szeretet, a rokonszenv indokolta meg a mi álláspontunkat. A gyöngédségnek azonban nem szabad gyengeséggé fajulnia.

* **Husvéti képvásárlásra** ajánlja kollekcióját *Juhász és Társa*. Elsőrangu mesterek müvei olcsón részletfizetésre is kaphatók Herrer Caesár, Neogrády Antal, Heyer Arthur, Bach Árpád, Margittay, Nadler Duka és még számos külföldi és hazai nagy mester müve.

* **Jászai Mari második fellépte.** A budapesti Nemzeti Szinház nagy tragikája, *Jászai* Mari második felléptéül Grillparzer hatalmas koncepcióju szomorujátékát, *Medeát* választotta, amelynek cimszerepében szerdán mutatkozik be az aradi közönségnek. Az önmagával meghasonlott asszonynak háborgó lelkiindulatait, fájdalmát, férje Jazon iránti emésztő szerelmét, elhagyatása fölött érzett mélységes keserüségét annyi hévvel, müvészettel, megrázó erővel egyetlen szinésznő sem tudta érzékiteni, érvényrejuttatni, mint épen Jászai. A többi főszerepeket Kesztlerné, Follinuszné, Beregi dr., Várnai, Delli, Herold, stb. játszák.

* **Petőfi-est a szinházban.** Rendkivül érdekes és nagyjelentőségü irodalmi esemény szinhelye lesz csütörtökön az aradi szinház. Jászai Mari, aki a Petőfi-társaság tagja, tervbe vette, hogy Magyarországon a Petőfi-kultuszt ujra felébreszti, nagygyá, intenzivé teszi. Ebből a célból országszerte utazni fog a nagy müvésznő s mindenütt Petőfi-estet rendez. Az első stáció Arad. Itt Jászai Petőfi Sándornak 30 legszebb költeményét mondja el az ő csodás talentumával, alakitó müvészetével. Bevezetésül Jászai igen érdekes essayt mond Petőfiről, Petőfi a szinészetről cimmel. Az est keretében szinre kerül *Heresi* Sándor dr. bájos, hangulatos egyfelvonásosa, a *Falu végén kurta koresma*.

* **Athenaeum ktr. V. kötete** *Dickens, Két város* már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Társánál*.

* **Anatol France „A fehér kövön"** cimü világhirü regénye 1 kor. 90 fillér, kapható *Juhász és Társánál*.

* **Sarah Bernhardt az Apollóban.** (Az Apolló-szinház szerdai premierje.) Sarah Bernhardt, a világhirü tragika holnap, szerdán mutatkozik be az aradi közönségnek *A kaméliás hölgy* cimszerepében. Az egész város közönsége lázas érdeklődéssel várja ezt a nagy kultureseményt, amelyre az Apolló-szinház igazgatósága is nagy előkészületeket tesz. Az előadások már hat óra előtt megkezdődnek s kevés szünettel tizenegy óráig fognak tartani, hogy az előreláthető nagy érdeklődés ne okozzon torlódást. A szinház zenekara külön betanult stilszerü zenével kiséri a vetitést. Abból az alkalomból, hogy Sarah Bernhardt az egyetlen moziszerepében bemutatkozik az aradi közönségnek, érdekesnek tartjuk megemliteni, hogy Pásztor Árpád, a kiváló iró A kaméliás hölgy budapesti mozipremierjéről Az Est hasábjain nagy részletességgel számolt be s többek között igy jellemezte a nagy tragikát: Milyen kár, hogy olyan gyorsan pereg a kép. Egy-egy mozdulatát meg kellene rögziteni, ott hagyni a vásznon, várni, nézni, tanulmányozni. Kiváncsi voltam, hogyan viszonylik egy Sarah Bernhardt Asta Nielsen-hoz, a mozivilág hirességéhez? Hogyan konkurrálhat annak fiatalságával, a kinematograf számára készült szerepeivel, sablonná vált sikereivel? Hiszen Sarah Bernhardt a hang müvésznője. Asta Nielsen pedig a némaságé! Sarah Bernhardt győzött. Mert ő nagyobb, igazabb. Müvésznő a szó valódi és nemes értelmében. Az arcon felvillanó és átvonagló örömöt, vagy fájdalmat a müvészi érzés, a lelki élet elváltozásának legbensö momentumai küldik ki az élmények hirnökéül, a kéz, a csukló, az ujjak mozdulatait egy nagyszerü kultura nevelte; Sarah Bernhardt a vásznon is a legelső. 177

* **Kétnapos müsor az Urániában.** A nagy viharokat megelőző szélcsendhez lehet hasonlitani az Uránia szerdai és csütörtöki müsorát. Pénteken a kinematográfia legujabb és legnagyobb büszkesége Honoré de Balzac Álarcos szerelme, azután pedig Zigomár II. következik, tehát előzőleg más irányu, de nem kevésbbé értékes és érdekes müsorral szórakoztatja publikumát az Uránia szinház. A kis koldus fiu és a Futár két olyan drámai szenzáció, melyek Budapest publikumát heteken át érdekelték és vonzották. Nyolc szebbnél szebb attrakció gondoskodik a közönség teljes szórakoztatásáról. 175

* **Álarcos szerelem.** A nagy francia romansziénak Honoré de Balzacnak irodalmi hagyatékában találtak egy csodaszép regényt, az ő utolérhetetlen meseszövésében, rendkivüli fantáziájának megragadó csillogtatásával. Álarcos szerelem a cime ennek a regénynek, és soha egyetlen téma sem kinálkozott annyira kinematografikus felvételre, mint a nagy iró eme regénye. Ezt a világszenzációt pénteken mutatják be az Uránia szinház közönségének. 175

* **Zigomár II.** uralja az Uránia jövő heti müsorát. Kisérjük figyelemmel a bemutató napját. 175

Aradi pincérek
mozgalma a borravaló ellen.
— Tömörülés, a szociálista szakszervezetben. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, április 2.

Az aradi pincérek husvét után olyan mozgalom megindításával próbálkoznak meg, amely minden ember rokonszenve és támogatására méltán számithat, amely azonban sajnos, eddig sikerrel seholsem végződött. Az aradi kávéházak és vendéglők segédszemélyzete *harcba száll a borravaló ellen*, a munkáshoz nem méltó, megszégyenitő és bizonytalan, keserves kenyérkereset ellen.

A mozgalomra való szervezkedés előkészitése már folyamatban van. A mult hét folyamán a fővárosi pincér szakszervezet kiküldötte járt Aradon és érintkezett a pincérekkel. Az aradiak eddig még gazdasági szervezetben nem tömörültek, szakegyesületnek nem tagjai. Tehát a legelső lépés, a melyet megtesznek az lesz, hogy szakszervezetet alakitanak és ennek megtörténte után fognak hozzá a feladat nehezebb részének megoldásához.

Ez abból áll, hogy a munkabérminimum megadását kérik főnökeiktől. Ennek kiszámitása akként történik, hogy oly hetibérek mellett dolgoznak, mely a borravaló megszüntetése után elégséges a kávéházi munkás eltartására. Ez természetesen nem megy oly simán, mint ahogy itt el van mondva. A fővárosban, ahol több esztendős és hatalmas pincérszervezet van, csak hosszu küzdelem árán tudtak a pincérek annyit elérni, hogy e hónaptól kezdve javitott munkabérek mellett dolgoznak. A borravaló eltörlése ott sem sikerült. Ennek az az oka, hogy a főnökök a szakszervezeti munkaközvetitőt nem ismerik el és olyan pincéreket alkalmaznak, akik nem tartoznak a szervezethez, de nem is tanulták a mesterségüket.

A most sztrájkban álló cigányzenészek meg sem akarták várni, mig a pincérek szervezetet alakitanak, hanem már most szerepet szántak nekik a gazdasági harcban. Azt a felszólitást intézték a kávéházi munkásokhoz, hogy *vállaljanak velük szolidaritást* és támogassák a zenészsztrájkot pincérsztrájkkal, melynek fejében majd ők is odakölcsönzik a maguk erejét a mozgalomnak. A pincérek természetesen a maguk szervezetlenségének tudatában elutasitották ezt a felszólitást.

SPORT.

+ A müegyetemi footballisták Aradon. Husvét második napján a Müegyetemi Atletikai és Football Klub kitünő csapata, amely épen most van tudása legteljesebb birtokában, barátságos mérkőzést rendez Aradon az AAK. csapatával. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzés előkészületei már javában folynak. A müegyetemieket ünnepélyesen fogadják Aradon, mert a MAFK. épen április 8-án, husvét hétfőjén ünnepli 15 éves fenállását.

+ Aradi vivók Szegeden. A szegedi vivó klub e hónap 13-án és 14-én országos vivóversenyt rendez, amelyen az Aradi Vivó Klub több taggal képviselteti magát. Zöldi János, az Aradi Vivó Klub igazgatója ma levelet kapott a verseny rendezőségétől, amely az aradi vivókat meghivja a versenyre és Zöldyt felkéri versenyrendezőnek. Zöldy a meghivást elfogadta. Kivüle, mint értesülünk, Gábor Sándor, Gabos Jenő dr., Abaffy György és Wiener Margit, a kiválóan ügyes hölgyvivó mennek át a szegedi versenyre, hogy megkiséreljék diadalra vinni a még fiatal, de máris számottevő Aradi Vivó Klub szineit.

+ Mezei futó verseny. Vasárnap délután rendezte meg az Aradi Testgyakorlók Köre házi mezei futó versenyét. Dacára a kellemetlen időjárásnak, szép számu közönség nézte végig. A verseny 9 kilométeren dőlt el, 16 futó állott a starthoz, egy kivételével, mind jó kondicióban állották végig a távot. Elsőnek hárman érkeztek a célhoz holtversenyben: Horváth Gyula, Knizse Imre, Löbl József, idő: 36 perc 36 mp. Második: Pálffi István. Harmadik: Tormási János. Negyedik: Szilágyi Sándor. Ötödik: Zsupon János.

+ Nagykikindai football-csapat Aradon. Husvét vasárnapján a *Nagykikindai Atletikai Klubot* látja vendégül az *Aradi Torna Egylet*. A két csapat találkozása érdekes sportesemény igérkezik. A *NAK* csak legutóbb terelte magára a figyelmet több meglepetésszerü győzelemmel, amelyeket erős csapatokkal szemben ért el. A barátságos mérkőzést a vágóhid melletti sporttelepen rendezi az *ATE*.

A kormány
bemutatkozása a főrendiházban.
— Érdekes nyilatkozatok. —

(Saját tudósitónk telefonjelentése.)

Budapest, április 2.

A főrendiház ma délután négy órakor ülést tartott, amelynek egyedüli tárgya az ujonnan kinevezett kormány bemutatkozása volt.

A szokásos bejelentések között volt az olasz királynak küldött üdvözlő távirat és az arra érkezett válasz. *Csáky* bánnak és a szombathelyi püspöknek behivó levele és *Szapáry* bejelentése, hogy miután *birtokát eladta, elvesztette a vagyoni cenzus alapján megillető jogát.*

A királyi kézirat elolvasása után a főrendiház háznagyának *Rudnyánszky* József bárónak vezetése mellett a kabinet tagjai beléptek a terembe. A főrendek a miniszereket éljelzéssel és tapssal fogadták. Amint a miniszterek elfoglalták helyeiket felállt *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök és mélységes csendben a következő beszédet mondta:

— Nagyméltóságu Elnök ur! Méltóságos Főrendek! Van szerencsém magamat és miniszertársaimat a méltóságos Főrendeknek ujból bemutatni. Első kötelességemnek tartom, hogy a legutóbbi válság lefolyásáról beszámoljak. Mindenekelőtt vissza kell térnem arra, ami a képviselőházban történt, vagyis csak tervezve volt. Ez az, hogy amint méltóztatnak tudni, az 1888. évi XVIII. t. c. magyarázatát illetőleg megállapodás jött létre, amelynek egy Ház határozatban kellett volna kifejezésre jutni és amelyhez a kormány is kilátásba helyezte beleegyezését. E tekintetben azonban a *koronánál aggályok merültek fel* és pedig oly sulyos aggodalmak, amelyeket eloszlatni nem voltunk képesek, ennélfogva a kormány lemondott, amit a méltóságos Főrendeknek már volt szerencsém bejelenteni. Azóta a koronának alkalma volt, hogy más tanácsadókat is meghallgasson, akik abban a helyzetben voltak, hogy a válság megoldását illetőleg a koronának tanácsal, illetőleg felvilágositással szolgáltak, de nekik sem sikerült több eredményt elérni, mint az előző kormánynak. A korona aggályai nem hogy kisebbedtek, hanem sulyosabbakká váltak. A *korona* ugyanis sulyos hivatásának teljesitésében szinte megoldhatatlan *dilemmában érezte magát.* Ez a dilemma az volt, hogyan gyakorolja alkotmányos felségjogait, hogy ezáltal lelkiismeretének nyugalma is fenntartassék? Az ut és az irány, amelyet a kormánynak nézetem szerint választania kellett, tisztán előttünk feküdt és nem maradt más hátra, minthogy mi minden tekintetet mellőzve az eddigi jogállapotot fenntartva, annak érvényesitésétől, vagyis a rezolutiótól elállunk és eltelve királyhüséggel, mely a nemzetet mindig jellemezte és a jelenlegi uralkodó iránti szeretettől áthatva, vele szemben eddigi terveinket elejtjük és igyekezünk a felmerült aggályokat, különösen azáltal eloszlatni, hogy lelkiismerete nyugalmát helyreállitsuk. Ennélfogva az uralkodónak habozás nélkül kijelentettem, hogy hajlandók vagyunk ujból intenciói szerint a kormányzást vezetni. Véleményem szerint ez volt a leghelyesebb cselekedetet, mert legfőbb érdekünk, hogy a királynak a nemzet iránt tanusitott jóindulatát továbbra is biztositsuk. Ez alapon alakult meg ujból a kormány és kérjük, hogy azt továbbra is támogatni méltóztassék. *(Lelkes éljenzés.)*

Csernoch János kalocsai érsek kijelenti, hogy *teljesen méltányolja a kormány sulyos helyzetét,* eljárását méltányolja, mert elhatározásával az országot veszélyes és sulyos következményekkel összekötött krizistől óvta meg anélkül, hogy valami jogot feladott volna. *Ebben a kérdésben nincs győztes és legyőzött.* Itt csak a józan belátás győzött, a győző pedig a nemzet maga volt, amely megmenekült egy veszélyes helyzetből. Nem állitja, hogy a jelenlegi kormány tagjai nem lettek volna alkalmasak arra, hogy ujból átvegyék a kormányzást, mert ezt csak akkor lehetne mondani, ha valami jogot feladtak volna. *A kormány helyesen cselekedett* és adja az isten, hogy a nehézségeket elháritva minden cselekedete az ország javára szolgáljon.

Ezzel a vita véget ért és a főrendiház a miniszterelnök nyilatkozatát tudomásul vette.

Csáky Albin az elnöki székből üdvözli az ujonnan kinevezett kormányt és biztositja, hogy a haza javáért folytatott müködésében támogatni fogja.

Az ülés $^{3}/_{4}5$ órakor végződött.

Rajner főherceg
és egy aradi házaspár.
— A kettős gyémántlakodalom emléke. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, április 2.

Néhány héttel ezelőtt meleg ünneplésben volt része egy köztisztelethen álló aradi házaspárnak: *Kell* Dávidnak és feleségének, akik gyémántlakodalmukat ülték meg ismerőseik, jóbarátaik és rokonaik jókivánságaitól elhalmozva. A gyémántlakodalmi ünnepségnek ritka érdekességet adott az a körülmény, hogy ugyanazon napon tartotta Bécsben gyémántlakodalmát *Rajner* főherceg *Mária* főhercegnővel, néhai *Albrecht* főherceg leányával. A fenséges házaspár ünnepnapjáról a velük egy napon ünneplő Kellék is megemlékeztek és arcképük tisztelettelteljes megküldésével tolmácsolták hódoló szerencsekivánataikat Rajner főhercegnek és a főhercegasszonynak.

A főhercegi pár a váratlan szerencsekivánatokat a legszivélyesebben fogadta, aminek jeléül Rajner főherceg a gyémántlakodalom alkalmából készült nagy müvészi fotografiáját küldötte meg Kell Dávidnak. A kitüntető főhercegi ajándék ma érkezett meg Aradra Kell Dávid czimére. A fénykép Rajner főherceget és Mária főhercegnőt otthonuk intim környezetében ábrázolja. A kép alján a főherceg sajátkezü irásával és magyarul ez a sor olvasható:

Rajner főherceg. 1912.

A fényképpel együtt a főherceg főudvarmesteri hivatala a következő — ugyancsak *magyar — levelet* küldötte Kell Dávidnak:

Nagyságos ur! Rajner főherceg ur és a főhercegasszony ő császári és királyi Fenségeik a legszivélyesebben köszönik Önnek és nejének gyémántlakodalmuk alkalmából tolmácsolt szerencsekivánatait.

Ő császári és királyi Fenségeik ezen szerencsekivánatokat az Önök gyémántlakodalmához is viszonozzák és egyuttal kivánják, hogy Önök a vaslakodalmat gyermekeik és unokáiktól körülvéve egészségben és boldogan érjék meg.

Végül midőn Ő császári és királyi Fenségeik a megküldött arcképért is köszönetüket fejezik ki, hasonlóképen küldik Önöknek a gyémántlakodalmuk alkalmából felvett arcképüket. Bécs, 1912. évi március hó. A főudvarmester. *Rosenberg* gróf lovassági tábornok.

HIREK.

Orkán a magyar tengervidéken.

— *Pusztító bóra Fiume környékén.* —

— *Saját tudósitónktól.* —

Fiume, április 2.

Évek óta nem emlékeznek olyan viharra, amilyen napok óta Fiume környékén a tengeren dul. A hajóstársaságok egyelőre, amig az idő jobbra nem fordul, még a félórás hajójáratot is beszüntették, nehogy katasztrófa keletkezzék.

Táviratainк alább számolnak be a pusztító viharokról:

A szokatlanul heves sirokkó a parti hajózásban vonalfelfüggesztéseket és késéseket okoz. Az Ungaro Kroata *Abbázia* nevü hajója nem indulhatott el Bukkariba és a *Velebit* nem indult Noviba; ugyane társaság számos gőzöse pedig *Noviból nem térhetett vissza.* A *Satona* gőzös este félkilenc helyett éjfél után két órakor indult. A vihar *egy bárkát elsüllyesztett,* a feltöltés munkálatát nagyobb területen megrongálta.

Fiume. A nagyhétre, mint rendesen, ez idén is sok iskolai kiránduló csapat érkezett a kikötővárosba. Egy ilyen csapat, amely *170 budapesti iskolásfiúból és leányból áll, minden rábeszélés ellenére a hatalmas viharban tegnap reggel utnak indult* Velence felé az Ungaro-Kroata Dániel Ernő nevü hajóján. Egy másik nagy kiránduló csapat, amely ugyancsak gyermekekből állott, az Ungaro-Kroata egy másik hajójával Triesztbe indult. A Dániel Ernő utjáról *még nem érkezett jelentés Velencéből,* de ha akadály nélkül meg is érkezett Olaszországba, bizonyos, hogy utasai sokat szenvedtek a viharban. A Triesztbe indult kirándulóhajó még nem érkezett vissza. A vihar délutánra annyira megerősödött, hogy két órakor be kellett szüntetni a hajójáratokat Abbázia, Lovrana, Volosca és Novi felé, *Károly István* főherceg, aki tegnap délután akart elutazni Fiuméból U. nevü jachtjával, Fiuméban rekedt, ugyszintén nem indulhatott el az esti velencei hajó sem. Délután két órától éjjel tizig szünetelt a hajóközlekedés. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik a tegnapihoz hasonló méretü vihar, amely kárt is okozott az abbáziai Kursalon épitkezésénél. A part egy részét ugyanis most töltik fel a Kursalon épitkezései céljára s az itt felhalmozott kövek és oszlopok közül sokat elvitt a viz. Ma estére az időjárás jóra fordult.

—

— **A király husvétja.** *Bécsből* jelentik: A király Wallseeba való utazását, a hol a husvétot leányának családja körében akarja tölteni, a kedvezőtlen időjárás miatt egy nappal elhalasztotta. Azt hiszik, hogy a király az idei husvétot nem fogja Wallseeban tölthetni, mert az időjárás állandóan rossz.

— **Különös időjárás.** Országszerte szokatlanul furcsa időjárás van most. A néhány napig tartó gyönyörü napsütést orkánszerü viharok és őszies esők követik. Aradon például két nap óta kevés megszakitással zuhog az eső. — *Budapestről* jelentik: Az áprilisi szeles időjárás ma délben hirtelen megváltozott, az ég beborult és azóta folyton valósággal csatornákban zuhog az eső. Egyébként az ország minden részéről esős időt jelentenek. És az a kellemetlen, hogy ez a közell napokban aligha szünik meg. Az országos meteorológiai intézet ugyanis ezt a jóslást bocsátotta ki: Még változékony, szeles, igen hüvös idő várható, sok helyütt csapadékkal. (Eső vagy hó.) Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, hüvösebb, sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet: 7·0 C.

— **Cimadományozás.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, *Girardi* József budapesti női divatáru-kereskedő és udvari szállitó részére az ipar és kereskedelem terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi cimet adományozta.

— **Lassujáratu kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Kleinberger Ferenc párisi mükereskedőnek, magyar állampolgárnak kulturális téren tanusitott áldozatkészsége elismeréséül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Nevezetes, hogy a kitüntetésről szóló királyi kézirat, amelyet ma, április 2-án közöl a hivatalos lap, *már február 10-én kelt.*

— **Letartóztattak egy bankárt.** Szenzációja van a bécsi pénzvilágnak: rendőrkézre jutott egy bankigazgató. A letartóztatott pénzember *Beuten-Foerster* bankár, a *Foerster és Zohraner* bankcég egyik főnöke, aki ellen a letéti törvény megsértése miatt indult eljárás, s ennek a során történt a letartóztatás.

— **Pannónia-szálló uj bérlője.** Megirtuk ma, hogy a Pannónia étterme *Ottinger* József bérlő fizetési zavarai következtében hirtelen *be kellett zárni.* Most arról értesülünk, hogy Ottinger anyagi ügyeinek rendezését *Schreiber* Lajos vasuti vendéglő tulajdonosa és a Pannónia-szálloda bérlője vette kezébe, aki egyébként sógora Ottingernek. Scheiber ugy akarja megoldani a pénzügyi részét a dolognak, hogy az épület mostani tulajdonosainak, a Neuman Testvérek cégnek a beleegyezésével ugy a szállodát, valamint az éttermet egy aradi bérlőnek adja ki. A megállapodás ezzel a bérlővel már meg is történt és valószinüleg husvétkor ujból megnyilik a Pannónia.

— **A sztrájk ellen.** *Londonból* táviratozzák: Tegnap mintegy 30.000 bányamunkás állott munkába. A munkások legutóbbi szavazásában 98,639 a sztrájk megszüntetése mellett, 100.193 a sztrájk megszüntetése ellen szavazott. Dél-Wales, a sztrájkmozgalom igazi fészke a legnagyobb többséggel, 43.000 szavazattal 20.000 ellen, a munka uj megkezdése mellett foglalt állást. A sztrájk folytatása mellett a legnagyobb többség Észak-Angliában, különösen Lancashireban és Yorkshireban állott elő. A londoni széntőzsdén *jelentékeny ármérséklés állott be.*

— **Halálozások.** Albisi *Barabás* Péterné, született *Kaufer* Teréz e hó elsején meghalt. Szerdán délután három órakor temetik a rákoskeresztúri uj temető halottasházából. Az elhunytban *Barabás* Béla országgyülési képviselő sógornőjét gyászolja.

Opreán Terenciu magyarcsanádi lelkész, akit mostanában választottak meg körösbökényi esperessé, tegnap meghalt. Huszonnégy évig volt lelkésze a magyarcsanádiaknak. Betegsége megakadályozta abban, hogy uj állását elfoglalja. 48 éves korában hunyt el.

— **A csaló ügyvéd és a felesége.** Székről jelentik: Fryda dr. csaló ügyvéd, akit a szlatinai fogházból ma akartak az eszéki ügyészségre szállitani, tegnap este a szlatinai fogházból *megszökött.* Feleségét Bécsben letartóztatták és ide fogják szállitani, majd eljárást inditanak ellene, mert azzal vádolják, hogy *férjének irodáját föl akarta gyujtani, hogy az el nem vihető értékek elpusztuljanak.*

— **Érdekes ingatlan forgalom.** *Budapestről* jelentik: *Baross* János dr., a bajba került Törlesztési Bank egyik vezetője, 200.000 koronáért értékesitette Ferenc-tér 11. számu bérpalotáját. *Elek* Pál és neje Damjanich-utca 33. számu és Németh-utca 57. számu bérházaikat leányuk ifj. *Luczenbacher* Pálné nevére iratták át.

— **Áprilisi tréfából tragédia.** Április elsejének még mindig megvannak az elpusztithatatlan és szomorúan humoros tréfagyártói. Ilyen tulságosan is rosszul sikerült áprilisi tréfáról ad hirt egy prágai távirat. A tréfa szerzője egyelőre még ismeretlen, de áldozata máris van: egy *Sokal* nevü szabósegéd. Sokal április elsején táviratot kapott, amely azt tudatta vele, hogy Prága környékén élő édesanyja meghalt. Ugyanekkor azonban Sokal anyjának is kézbesitettek egy táviratot arról, hogy fia meghalt. Az öreg Sokalné azonnal vonatra ült és Prágába utazott, ahová épen akkor érkezett meg, amidőn fia a pályaudvarról induló vonatra akart fölszállni, hogy anyja halotti ágyához siessen. Amikor Sokal megpillantotta a vonatról leszálló anyját, megőrült és rohamában megölte a szerencsétlen asszonyt. A dühöngő szabósegédet az elmegyógyintézetbe szállitották, a kegyetlen tréfa szerzőjét pedig nyomozzák, hogy biróság elé állithassák.

— **Adomány.** *Szathmáry* Károly a városi gépüzemek igazgatója tiz koronát adományozott az Aradi Ujságirók Segitő Egyesületének, amely adományért ezuton mond köszönetet az elnökség.

— **Üres az államfogház.** *Szegedről* irják: Tudvalévő, hogy *Goga* Oktávián a kiváló román költő nemrég hagyta el a szegedi államfogházat, amely az ő távozásával most *teljesen üres.* A bejáratnál fehér zászló leng, amely jelzi azt a szokatlan állapotot, hogy az államfoglyok közül egy rongyos párbajozó se rontja ott a levegőt. Most derült ki, hogy Goga Oktáviánt távozása napján milyen kedves meglepetés érte. Az olasz tengerparti Riminiből csomagot kapott. El se tudta képzelni, ki küldheti. Izgatottan bontja fel. A csomagból virágillat árad fel. Egy ajánlás is volt mellékelve a virágokhoz:

„Az ön költészetének virágaiért, ime ezek a virágok . . . Tisztelője Szalay József dr., Szeged sz. kir. város h. főkapitánya."

A költő ugyanis Szalay dr. h. főkapitánynak, aki szenvedélyes bibliografus, érdekes dedikációval küldte el az általa román nyelvre átültelett Ember tragédiáját és ezt a figyelmet viszonozta a virágküldeménnyel Szalay h. főkapitány. Goga Oktávot meghatotta ez a figyelmesség, mert valóban ritka eset, hogy egy rajongó magyar virágot küldjön egy rajongó románnak.

— **A MAV. hiénái.** Közönséges lopásnak látszott első pillanatra az, amit *Molnár* István 22 éves budapesti kocsifékező a ferencvárosi pályaudvaron elkövetett, de később kiderült, hogy a mindennapi lopások keretét messze tulhaladta. Rajtakapták ugyanis, amikor egy egész bál posztót ellopott. Bevitték a rendőrségre és lakásán házkutatást tartottak, ahol nagymennyiségü lopott holmit találtak. Kiderült a vizsgálat folyamán, hogy nem magánosan követte el a lopásokat, hanem társai voltak, akikkel együttesen dolgozott. Egymásután rávallott büntársaira. Ezek: Vajai Antal, Zavaros-Lukácsi László, Ádám Bálint és Szabó János. Valamennyien a máv. alkalmazottai. Sikerült a rendőrségnek a tolvajok orgazdáját is kinyomozni egy nő személyében. Az *Deák* Tódorné vasuti váltóőr felesége, Valamennyien beismerésben vannak. Az egész kompániát letartóztatták.

— **Dinamitrobbanás.** *Berlinből* jelentik: Johanneszburgi távirat szerint egy modderfontaini német gyárban kétszáz ládába csomagolt tiz tonna sulyu dinamit fölrobbant. A robbanás következtében egy fehér ember és négy szerecsen meghalt, többen pedig sulyosan megsebesültek.

Rövid svéd imitáció
Hosszu száru svéd imitáció . . . .
női keztyűk
70 — 90 — 110 — 130
120 — 130 — 140 —
fehér, fekete, drapp, champagne, szürke szinekben
5906
Bársony Andornál, Szabadság-tér 17. sz.

— **Titokzatos öngyilkos.** *Budapestről* jelentik: A Hungária-fürdő egyik kabinjában ma délután revolverrel mellbe lőtte magát egy uri külsejű, 35—40 esztendős férfi. Mire a mentők megérkeztek, addig már meghalt. Több levelet hagyott hátra, de ezekből kilétét nem tudták megállapitani.

— **Esküvő — a halottal.** Nem mindennapi esetben döntött tegnap a belügyminiszter. Bihar-megye Tönköd községben történt, hogy Holláik Tandig nevü legény egy évvel ezelőtt feleségül vette Tagadómedgyesen Morár Annát. Az esküvő után mikor a házassági anyakönyvi kivonatot a házastársak kiváltották, akkor látta a férj, hogy ő nem Morár Annát vette feleségül, hanem Morár Máriát, aki pedig még 1902-ben meghalt. A férj és feleség rohantak az anyakönyvezetőhöz, mert a házassági anyakönyvi kivonat szerint a férjnek halott volt a felesége, Morár Anna pedig nem törvényes felesége Holláknak. A kétségbeesett házaspár sehol sem kapott vigasztalást. Az anyakönyvvezető előterjesztést tett, hogy a házasságot semmisitsék meg, mert az egyik fél a házasságkötéskor már halott volt. Meginditották az eljárást. Ekkor kiderült, hogy Plestyán Vazul görög katolikus lelkész tévedésből a Morár Anna keresztlevele helyett Morár Máriáét adta ki s ennek alapján is kötötték meg a házasságot. Az ügy a miniszter elé került. A miniszter kijelentette, hogy *a házasság érvényes*, mert a házastársak szeretik egymást és jogosnak ismerik el a téves okmány alapján kötött házasságot.

— **Egy hercegnő automobil balesete.** *Berlinből* jelentik: A Berliner Tageblatt pétervári távirata jelenti, hogy Leictenberg Mária Nikolajevna hercegnőt tegnap automobilbaleset érte. A hercegnő automobiljával épen be akart fordulni palotája kapuján, amikor egy arra robogó automobil a hercegnő gépkocsijával összeütközött. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a hercegnő automobiljának ablakai bezuzódtak, az automobil erősen megrongáló dott. A hercegnő sulyos sérülést szenvedett, de még volt annyi ereje, hogy gyalog menjen be palotájába.

— **Veszedelmes kaland a palicsi tavon.** Temunovics Zoltán dr. szabadkai ügyvéd, az országosan ismert sakk-mester vasárnap délelőtt vendégeivel: *Littke* József pezsgőgyárossal, *Tyozics* Sándor pécsi bankigazgatóval és még többekkel kirándult a Palicsi-tóra vadászni. A társaság 11 csónakon helyezkedett el és reggel 7 órától délig nagy szenvedélylyel folyt a vadászat, mikor hatalmas vihar keletkezett. A társaság erre abbahagyta a vadászatot és a partra evezett. Temunovics dr. csónakát azonban, mely legtávolabb volt a parttól, a hullámok felboritották s az ügyvéd kisérőjével a két méternél mélyebb viz alá merült. Temunovics dr. s a vele volt Halász kitünő uszók, de az ügyvédet igy is nagy veszedelem fenyegette, mert felöltője és nehéz vadászfelszerelése, valamint a tó vizét betöltő hinár akadályozta a menekülésben. Nagynehezen mégis partra vergődött. Társasága bevitte egy félórányira lévő tanyára s onnan lakására, ahol most sulyos betegen fekszik.

— **Ebzárlat Aradon.** Megirtuk már, hogy a rendőrség negyven napi ebzárlatot rendelt el. Minthogy azonban az ebtartó gazdák figyelmét talán ez a hiradás elkerülte, a rendőrség ezuton ujból figyelmezteti őket, hogy szigoruan tartsák be a szabályokat, mert a hatóság köteles a legnagyobb erélylyel eljárni a szabályt átlépők ellen.

— **Baleset.** A Neptun-fürdő felállításánál dolgozott *Hunn* Ferenc 45 éves ácssegéd. Egy kocsiról fenyőszálfákat hengergetett le többedmagával. Még kideritetlen módon, hogy kinek a hanyagsága folytán, egy hatalmas szál fenyő Hunn jobblábára esett és azt térdben eltörte. A kórházba szállitották.

— **Országos zsebtolvaj.** A kolozsvári rendőrség pár nap előtt egy 18 éves, *Tóth* Kálmán állásnélküli kereskedősegédet tartóztatott le, akiről most egész sereg betörés, lopás, zsebtolvajlás derült ki, amelyeket a fiatal bünös maga is beismert. Mult év karácsonyán Szatmáron tört be Tóth Kálmán — állitólag *Fehér* Lajos nevü cimborájával együtt — *Lengyel* Imre házába és több ezer korona értékü ékszert lopott el, amelyek Lengyel Zoltánné tulajdonai voltak. Ugyanekkor még egy házba betörtek, de nem vittek el semmit — igy vallja a notorius betörő — mert megtudta, hogy a ház tulajdonosa *Antal* Géza dr. szatmári ügyvéd jóakarója neki. A betörések utáni napon Kassára utazott Tóth, de a vonaton még kifosztott egy alvó nőt. A hölgy pénztárcájába olyan kevés pénz volt, hogy Tóth még 90 fillért vissza is tett, hogy ne juttassa pénzzavarba áldozatát. Kolozsváron, ahová később került, Tóth a királyi ügyész lakására is befurakodott, mint koldus és elhozta az ügyész aranyóráját az irópasztalról. Ezenkivül még rengeteg kisebb lopást követett el Tóth Kálmán és társa, Fehér Lajos, akit *Aradon* szintén letartóztattak. Fehér az aradi rendőrségen Fehér József nevet vallott be, de Fehér Lajos személyleirása teljesen ráillik. A letartóztatott embert Szatmárra szállitották, de kiderült, hogy az illető nem azonos a keresett gonosztevővel.

— **Falusi lakodalmak.** Az elmult hónapokban Aradvármegye alispanja több, mint száz hirdetés alóli fölmentést adott ki; ebből megállapitható, hogy az idén milyen sok hazasságkötés volt a megyében. Hogy a falusi népnek milyen dolga van mostanság, annak illusztrálására leirtunk egy-két lakodalmi lakomát, fölsorolva a vett tudósitás alapján, hogy mennyit fogyasztottak. A sok tudósitás közül csak néhányat közöltünk; de megállapitottuk, hogy a legtöbb lakodalom belekerült 2000—3000 koronába. Három nap alatt megettek, megittak, elmuzsikáltattak két-három ezer koronát. Egy tehén, egy sertés, egy borju, ötven pár baromfi, öt-hat hektó bor, a mai árak mellett maga közel 2000 korona s hány olyan lakodalom volt az idei farsangban, a melyen többet is fogyasztottak. A nagy drágaság a termelők malmára hajtja a vizet. Minden gazdasági terméknek magas az ára. S a piacról élő fogyasztó közönség kénytelen a magas árakat megadni, ha éhen nem akar veszni.

— **Katona-zene.** Ma este az ujonnan átalakitott „Fehér Kereszt"-kávéházban a 33-ik gyalogezred 16 tagból álló simphonikus zenekara válogatott müsorral — melyben több elsőrendü cigány zeneszám foglaltatik — *hangversenyez.* Kezdete 9 órakor. 2057

— **Értesités.** Aradi magán rendőrügynökség vezetősége elfogad bármily nyomozásokat, közvetitéseket és felvilágositásokat ad. Magánvagyon éjjeli őrzését a leglelkiismeretesebben teljesiti. Iroda: Borona-utca 10. szám.

— **100.000 kötetes kölcsönkönyvtáráról** és zenemükölcsönző intézetéről készséggel küld jegyzéket *Kerpel* Izsó Aradon.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma szines képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrássy-tér 16. sz.

— **Kérjen** ingyen cipő-árjegyzéket a Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

— **Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Fia** Weitzer János utcában egyesitett könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 6071

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt** megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készitőnél Kárpáti János gyógyszertárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— **Aki fényképét, festményét,** szinnyomatu *mükepeit* izlésesen és precizen bekeretezni óhajtja, figyelmét felhivjuk, hogy forduljon teljes bizalommal *„A speciális képkeretezőhöz"* Freimann József-hez Weitzer János-utca 9. szám. 1719

— **Imakönyvek** és husvéti képeslevelezőlapok *Kerpel* Izsónál.

— **Medgyaszay Vilma a világhirü kabaret művésznő igy ir a dr. Biró-féle Havasi-Gyopár krémről: Kedves Doktor Ur! Az ön által készitett „Havasi Gyopár Crém" a legkitünőbb arckrém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitünő tisztelettel *Medgyaszai* Vilma.** 5093

Életkedve és életereje csak annak lehet, kinek ugy teste, mint idegei egészségesek. Ki testét ruganyossá és munkabiróvá akarja tenni, valamint

idegeit erősiteni,

nem talál jobb szert mint a közismert, mész- és nátron hipofoszfitok hozzáadásával készült Scott-féle Emulsió-t, melynek világhire 35 év óta különösen gyengeségnél és kimerültségnél mindinkább emelkedik. Ez azzal magyarázható, hogy a Scott-féle Emulsió készitésénél és összetételénél kizárólag a legjobb nyersanyagokat használják.

A Scott-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni!

Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle EMULSIÓ-t 676

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia ugy a jóság, mint hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Minden gyógytárban kapható!

TARKASÁGOK.

✸

(Jó hasonlat.) Szegény zsidó gyerek áll a piacon és egy csomó fakanalat árul. Megszólitja valaki:

— Na, Samu, hogy megy?

— Nü hát hogy megy? Mint egy betegnek, minden két órában egy evőkanál.

*

(Apja fia.) Az öreg Silberstein igy korholja rosszul tanuló fiát.

— Miért nem tanulsz? Mit csinálsz majd, ha megbukol?

A csemete ezt felelte:

— Hogy mit csinálok? Hát mit csináltál te, mikor megbuktál? Én is ki fogok egyezni!

*

(Zsuron.) Kelenföldi Ignácné zsurján a háziasszony ölebe belékóstol Orbinhegyiné kávéjába, mire a megtisztelt vendég mosolyogva mondja a háziasszonynak:

— Milyen barátságos ez a kis állat, — az én csészémből issza a kávét.

Meggyőződéssel felel a háziasszony:

— Oh, az én snapszim egy csöppet sem válogatós.

*

(Az orvos foglalatossága.) Egy fiatal orvost makacsul elkerülik a betegek. Kénytelen tehát a festészethez folyamodni. Amikor az egyik ismerőse betoppant hozzá, épen valami tájképet pingált.

— Mit csinálsz doktorkám? Festegetsz?

— Igen. *Ölöm* az időt... amig *más* akad...

*

(Bosszu.) Két kereskedő diskurált a minap az utcán. Az egyiknek a leányát feleségül veszi egy hivatalnok. A másik kereskedő dühösen mondta:

— Hallottad, milyen komiszságokat mond rólad. Többek előtt azt mondta, hogy te egy nagy nulla vagy.

A jövendőbeli após ezt felelte:

— Na várj csak! Ezt a nullát drágán fogja megfizetni! Ezt a nullát kitörölöm hátul a hozományból.

Kötött cérna
Cérna áttört
Selyem mouslin

női harisnya

1·— korona.
1·— „
1·50 „

az összes elképzelhető szinekben. 5961

Bársony Andornál, Szabadság-tér 17. sz.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb **patkányirtója**

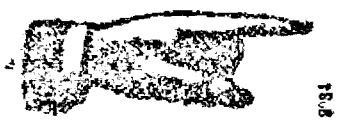

Fried Ignátz, Arad, Három veréb-utca 4.

A m. kir. államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak állandó patkányirtója.

Levélbeli meghivásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

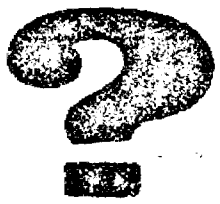

187

Mint a hajhullás és korpaképződés legjobb ismert ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanitott és lőbzérőcsen rectifikált petroleum kivonat van ajánlva. Ezen kivonat a forgalomban

Dr William Patterson.

American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogerla

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

TANÜGY.

(—) **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter *Kölln* József magyarpécskai, *Márkos* Vilma kisjenői és *Somogyi* Amália battonyai állami elemi iskolai tanitókat, illetve tanitónőket állomáshelyükön évi 200 korona pótlék élvezet mellett igazgató-tanitókké, tanitónőkké léptette elő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Álom. Ünnepnapon stb. Bármennyire örömére szolgálna, nem közöljük, mert ezek a versek nem is közepesek, hanem egyáltalán nem versek.

Husvéti hangulat. Nem találunk benne semmi hangulatot.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Már megint egy felekezeti bank.** *Budapestről* irják: Református tőkésekből álló pénzcsoport, amelynek élén *Balthazár* Dezső debreceni református püspök áll, *felekezeti bank létesítését tervezi.* Az uj intézet első sorban a református „kegyes alapokat" fogja kezelni, a Magyar Földhitelintézet helyett, de azonkivül folyó bankügylettel is foglalkozik majd. Az alaptőke egyelőre *hat millió korona lesz*; a bank központja Budapesten kerül felállitásra, de a jellegzetesen református vidékeken fiókokat létesitenek. A hivatalos megalakulás május havára várható.

= **Mi mindenre nem telik a bankoknak.** Már hetek óta van szó az egyes lapokban, hogy egy budapesti pénzintézet cipőkenőcs gyárat létesit. A mult napokban már határozottan hiresztelték, hogy a Magyar Bank egy létező gyárat vásárol meg és helyez részvénytársasági alapra. Jó forrásból jelentik, hogy a Magyar Kereskedelmi Hitelbank, amely eddig főleg az automobilipart kultiválta, a legutóbbi napokban megvásárolta a Vadász Zsigmond-féle kisebb jelentőségü cipőkenőcs gyárat és azt egyelőre a régi cég alatt változatlanul tovább vezeti.

Ujaradi heti gabonavásár.

Ujarad, április 2.

A helyett, hogy a tavaszi időjárás végre valahára állandósulna, ujolag hüvös, esős időt kaptunk, amely a mezőgazdasági állapotra kedvezőtlen.

A gabonaüzlet irányzata lanyha.

Elkelt a mai piacon:

400 mm. buza	21·00—21·30
200 mm. tengeri	17·20—17·30
Rozs	18·40—18·60
Zab	18·40—18·60
Árpa	18·00—18·40
Vetőbükköny	24·00—26·00

Az árak száz kilogrammonkint koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósitás.

Budapest, április 2.

Készáru.

Amerika 1-el olcsóbb. Kinalat, vetelkedv gyenge, 1 cz. mm. vámtarifa.

Határidő.

	Déli zárlat		2 órai zárlat	
Buza 1912. áprilisra	11 34	1 35	11 34	1 35
Buza 1912 májusra	11 38	1 39	11 4	11 41
Buza 1912 októberre	10 78	10,79	1 8	10 81
Rozs 1912 áprilisra	9 95	9 96	10 04	10 5
Rozs 1912 októberre	8·76	8 7	8 82	8 83
Tengeri 1912 májusra	8,78	8 79	8 78	8 79
Zab 1912. áprilisra	9 76	9 77	9 77	9 78
Zab 1912. októberi	8·37	8 38	8·39	8 40

Az árak 10 kilonként számitva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Április 2. —

Magyar aranyjáradék 4%	109·—
Magyar koronajáradék 4%	89·50
Magyar koronajáradék 3½%	73·50
Magy. földtelherm. kötvény 4%	90·—
Horváth-szlavon földtelherm. kötvény	92·25
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	212·—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	149·—
Osztrák járadék papirban	89·75
Osztrák járadék ezüstben	92·80
Osztrák járadék aranyban	114·40
Osztrák koronajáradék 4%	89·75
1880. évi osztrák államsorsjegy	159·—
Osztrák-magyar bankrészvény	19·65
Magyar hitelbank-részvény	834·—
Osztrák hitelintézeti részvény	655·50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	731·—
20 frankos arany (Napoleondor)	19·10
Német birodalmi márka	117.77½
Londoni vista	241.05
Páris vista	95.57½
10 márkás arany	23.54

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1912. április hó 3-án:

B) bérlet. B) bérlet.

Jászai Mari, a budapesti Nemzeti Szinház örökös tagjának fellépésével:

Medea.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta: Grillparzer. Fordito ta: Ambrus Zoltán. Rendező: Kesztler Ede

SZEMÉLYEK:

Kreon	Herold Ede.	Gora	Follinusné.
Kreuza, leánya	Kolnay J.	Követ	Dr. Beregi S.
Jázon	Kesztler Ede.	Fiu ikrek	Szabó L.
Medea	Jászai Mari.	Rabnő	Lászi Etel.

Kezdete este ½8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri uj Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Szinház aradi szinpadja.

Ma szerdán, 1912. április 3-án:

1. Hollandia. Remek természetutáni felvétel. — 2. Büvészmutatványok. Látványosság. — 3. Az ikertestvér. Szenzációs életkép. — 4. Kamélias hölgy 3 felvonásban. Főszereplő Sarah Bernhardt. Attrakció! Sláger kép.

Az előadások kezdete délután ½6 órától folytatólagosan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép szinház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. április 3-án:

1. Kis koldusfiu. Dráma. — 2. Téli képek. Természet utáni felvétel. — 3. Önfejü Palkó. Humoros. — 4. A becsületért. Dráma. — 5. Ürücomb. Mulatságos. — 6. Mosierum. Látkép. — 7. Biboros összeesküvés. Kacagtató. — 8. A futár. Dráma.

Az előadások kezdete ½6 órától kezdve este 11 óráig. — A hölgyek kéretnek a nézőtéren kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza.

Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kossuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!! 8802 **Olcsó árak!!**

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

NYILTTÉR.*

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS ANGOL RAGLÁNOK, SELYEM- ÉS ETAMINE-KÖPENYEK, POSZTÓ FELÖLTŐK, LEÁNYKA-KABÁTOK, GYERMEK-KABÁTOK, ANGOL COSTUMEOK, TROTTEUR-COSTUMEOK, LEÁNYKA-COSTUMEOK, DIVATALJAK.

SZABOTT ÁR.

SAJÁT MŰHELY.

TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MINORITA-TEMPLOMMAL SZEMBEN

Monstre cigány hangverseny.

Megélhetésünk biztositására szirájkba léptünk. A vendéglősök elutasitó válaszukkal száz családapát döntöttek a legnagyobb nyomorusába. Mi csak becsületes megélhetést akartunk keresni.

Ma és minden este

a Gambrinusz sörcsarnokban

ötven tagu cigányzenekar fog hangversenyezni

Gyurkovics András és Almay Laci vezetésével

Tányérozás nincs. Belépti dij nincs.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérik

a sztrájkoló cigányok.

Moskovits „Anatomiai"

CIPŐK

Legszebbek, Legjobbak, Legolcsóbbak.

921

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Elsőrendü női cipők.

Minden facon. Minden szin. 6—10—12—14—16 koronás árban.

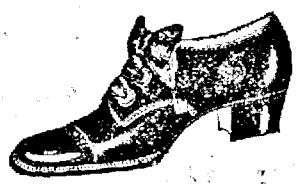

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty u. 1. Telefon 335.

UJDONSÁGOK husvéti illatszerekben.

Ambre Mousse Lenthéric
Inconnu Houbigant,
Rose Jacqueminot Coty,
L'Origan Coty,
Swell Lenthéric,
Cita Legrand,
Thisbe Pinaud,
Fleurs du Passe Roger & Gallet
La Serenata D'Orsay,
Esora Deletrez,
Espéris Piver,
Brise d'Amour Crown Perfumery
Fougére Cottan,
Rose Idéale Houbigant,
Clove Pink Atkinson
Néos Lenthéric,
Carmen Houbigant stb.

Továbbá eredeti angol és francia illatszerek kimérve; valódi és saját gyártmányu kölni vizek, husvéti öntözők és illatszerek szóródugóval nagy választékban.

2110

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

TELEFON 517. -- 517.

Ima-könyvek

husvétra!

Katholikus. Hock, Tárkányi, Albach stb.

Református. Szász, Tompa, Révész stb.

Evangelikus.

Zsoltárok,

elegáns csont, bőr- és bársonykötésben.

óriási választékban leszállitott árban kaphatók

Olcsó hu-svéti levelezőlapok.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad, Weitzer János-utca.

Épittetők figyelmébe!

A nagyérdemü közönség tudomására adom, hogy hosszabb távollét után Aradra ismét visszatértem és 1604

épitészeti irodámat

ujólag üzembe helyeztem. Bárminemü az épitészet terén előfordulható **uj és átalakitási** munkálatokat elvállalok és azokat felelősség terhe mellett készitek. **Tervek és költségvetések** készitését ugy emeletes mint földszintes házakra elvállalok.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

CSOBÁN TIVADAR épitész
Arad, Deák Ferenc-utca 20.

Czikora István

képesitett kőmivesmester

Arad, Gyár-utca II a. sz.

Ajánlja magát az épittető közönség szives figyelmébe. Készit minden a kőmivesmesterség körébe vágó épitkezést, szolid és jó kivitelben. ∴

1947

Szivesen szolgál tervekkel és költségvetésekkel vidékre is.

Szőlőtelepitők figyelmébe!

Kitünő minőségü szőlőoltványok ezre 150 korona.

Ne vegyen addig,

mig tőlem árjegyzéket nem kér. Az összes bor- és csemege-fajokból szállithatok Ripária Portális és Montikola alanyon.

Rendelésnél 1/8 előleget kérek. 1611 **Cim:**

Nagy M.

Marosvásárhely.
Gecse Dániel-utca 39.

ARADI (Seelinger) M. A.

uri, női és gyermekcipők raktára
Arad, Salacz-utca 1. sz.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mértékutáni megrendelések készitését megkezdtem.

Uzleti elvem a legjobb minőségü anyagból dolgozni, mérsékelt árak mellett.

Készitek amerikai, angol és francia divatkülönlegességeket, ugyszintén fájós lábakra orthopäd gyógycipőket. 651

Becses pártfogásukat kéri tisztelettel:

ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-UTCA 1.

TELEFON 802. JAVITÁSOK ELFOGADTATNAK

Tégla kapható

alulirottnál, a vasut közelében levő téglagyár telepemről 1954

KIRLE ANTAL

FLÓRIÁN-UTCA 6b SZÁM.

Pótlásra és telepitésre kiválóan alkalmas fajtiszta

gyökeres ripária portalis

vesszőt egy és két éves minőségben, bármily mennyiségben szállit 1964

Hámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.

PANKER F. VIKTOR

épület- és mülakatos, takaréktüzhelyraktára és javitó műhelye

Arad, Boros Bén'-tér 20. sz.

Telefon 590.

Takaréktüzhely

mintaraktáramat és javitómühelyemet a nagyközönség szives figyelmébe ajánlom. Raktáron tartok minden kész lakatosárukat u. m. vasablakok, vasrácsok, zászlótartók, vaságyak, sütők, keményajtók, kéménytoldók forgó fejjel, üvegállvány, szellőző redők, kalyha, kereszt- és hosszu pántok. **Falszárításra vaskosarak kölcsönöző mellett kaphatók.** — Eladó egy rugós kalapács, esztergapad fémnyomásra, géptengelyek, szijkerekek, lenditőkerekek, függőcsapágyak, fuvók és kézgépek, továbbá kávéház vagy vendéglő előtti vasvirágládák 19 darab, sodronyfonattal csiros kivitelben eladó. 1511

Alkalmi vételek és elcadások

ékszertárgyakban

[illegible]

Deutsch Izidor

[illegible]

Zálogcédulák

[illegible]

TELEFON [illegible] TELEFON [illegible]

Visnicski Döme

hentes

Karolina-utcza 6. szám., Ferenc-tér sarok

A nagyérdemü közönségnek szives tudomására adom, hogy a fenti helyen egy jól felszerelt 1968

hentes-üzletet

nyitottam és naponta friss husok, ugyszintén friss belés külföldi kolbászka, friss fölvágottak kaphatók.

Olcsó árak. Szives pártfogást kér

Visnicski Döme, hentes.

A családfő érdeke,

ha igazán olcsón akar bevásárolni, ugy keresse fel **Czitter Dezső versenyáruházát Weitzer János utca, főpostával szemben,** ahol olcsón beszerzett áruk lesznek fél áron alul elárusitva.

Pongerselyem minden szinben	96 fillér
Messalin minden szinben...	190 fillér
Taft selyem minden szinben 90 széles ...	260 fillér
Grenadin minden szinben 120 széles ...	180 fillér
Selyem vászon bluz himzett abgepast...	190 fillér
Selyem batiszt bluz himzett abgepast...	220 fillér
Madeirák	90 fillér-től
Glottok minden szinben	150 fillér
Női hálókabát	220 fillér-től
Női nadrág	140 fillér-től
Stor függöny	450 fillér-től
6 drb. Damaszt törülköző 1 m. hosszu ...	90 fillér-től
Férfi csikos zokni 3 pár	100 fillér-től
Női harisnya 3 pár	90 fillér-től
Patent gyermek harisnya	80 fillér-től
6 darab azsuros s. batiszt zsebkendő	120 fillér.

Állandó nagy választék férfi és női szövetekben, csipkék, csipkeszövetekben, asztalnemüek, ágygarniturák és minden diszdolgokban fenti árjegyzékhez mérlegelve. Kérem áruim vételkényszer nélküli megtekintését. 2062

Kiváló tisztelettel:

Czitter Dezső,

versenyáruháza.

Gianotti Nándor

uriszabóüzlete Arad, Deák F.-u. 8.

Ertesitem igen tisztelt megrendelőimet és a n. é. közönséget, hogy a legfinomabb angol tavaszi és nyári szövetujdonságaim dus választékban megérkeztek. További szives pártfogást kér

Gianotti Nándor
uri szabó. 1497

Költözködik figyelmébe!

Villamos világitási berendezésekkel

csillárokkal!

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DANIEL

villamosanyagok telefonberendezések raktára

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Értesités.

Igen tisztelt vevőimet és a nagy közönséget értesitem, hogy a legdivatosabb **bécsi és külföldi, átmeneti és nyári** 1571

modell kalapjaim

nagy választékban **megérkeztek,** melyeket legjutányosabb árban árusitok.

Szives látogatásokat kér kitünő tisztelettel

WEISZ RÓZA

női kalap divatterme

Arad, Deák Ferenc-utca 2. sz.

Figyelem!

Legjobb minőségü anyagból, saját műhelyemben készült **férfi-, női és gyermek-**

czipők

jutányos árért kaphatók

Czernóczky Mihály

dusan felszerelt cipőraktárában

Arad, Kossuth-u. 3. sz.

Szines cipők nagy választékban kaphatók. 2093

Mértékutáni megrendelések pontosan és jutányos árban eszközöltetnek.

Komor Márton

cserép, és palafedő mester.

Arad, Kápolna-utca 21.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák keresztülvitelét a legpontosabb kivitelben jutányos árért. 2245

Meghivásra vidékre kimegyek.

Kiadó

3 szobás lakás

fürdőszobával, előszobával 2242

május hó 1-től.

Bővebbet Attila tér 4.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendü dus gyökérzetü bor- és csemegefaju

szőlő-oltványok 5709

sima, valamint gyökeres **riparia portalis** szőlővesszőket ajánl elsőrendü minőségben

Hámory-gazdaság

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágositással szolgál:

Deák Ferenc-utcza 3. szám alatt.

TELEFON 229. SZ.

Uj épület és mülakatos mühely.

Értesitem ugy a helybeli, mint vidéki nagykozönséget, hogy **Aradon, Kápolna-utca 26. sz. alatt egy teljesen felszerelt**

épület és mülakatos üzletet

rendeztem be. — Elvállalok a legpontosabb kivitelben összes e szakmába vágó munkákat u. m: épület-, vas- és sir-rácsokat, kutak, takaréktüzhelyek, vaskosarak, ajtók, ablakok készitését és javitását. — Hosszabb ideig mint munkavezető külföldön szerzett tapasztalatom alapján módomban áll ez iparágban minden követelménynek a legszakszerübben megfelelni. Vidéki munkákat is árkülönbözet nélkül elkészitek. — Költségvetéssel és szakrajzzal készséggel szolgálok. — Szives pártfogást kér kitünő tisztelettel:

Deutsch Zsigmond.

Telefon 709. szám. 1723 **Telefon 709. szám.**

UJ ÜZLET! **UJ ÜZLET!**

Birkenheuer Miklós

813 füszer, csemege és sajt-kereskedése

ARAD, DEAK FERENC-UTCA 40A. szám alatt.

(Vass-szálloval szemben) **Telefon 890.**

Ajánlja a husvéti ünnepekre uj, friss árukkal dusan felszerelt raktárát. Valódi **Prágai sonka és karaj. Sajtok:** Ementáli, magyaróvári, trapista, roquefort, camembert, valamint az összes sajtkülönlegességek nagy raktára.

Naponta friss Sárvári vaj, körözött liptói és „Herings aláta."

Halak: Ostsee, rolmops, angolna, sardinia, pistrang, thonhal, koronarák.
Husvéti cukorkák: Csokoládé és selyem tojások és nyulak

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépitőszer. 4671

Ha fája a feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát,** mely 5 10 perc alatt megszabaditja bármilyen főfájástól és migraentől

1 üveg 12 adaggal és utasitással 1 korona.

Kitünő gyomortisztitó és kellemes izü a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasitással 40 fillér. Postán 12 üveg bermentve 4 kor. 80 fill.

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készitőnél:

Kárpáti János gyógyszertárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

103—1912. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a magyarpécskai kir. járásbiróságnak 1910. évi Sp I. 356/20. számu végzése következtében Dr. Ghebeles Lázár pécskai ügyvéd által képviselt Kimpán Miklós nagylaki lakos javára 106 kor. 66 fill. s jár. erejéig 1911-ik évi okt. hó 24-én foganatositott biztositási végrehajtás utján felülfoglalt és 1105 kor. 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: asztalok, székek, kávéházi felszerelések és malacok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a magyarpécskai kir. járásbiróság 1911. évi V. 263/3. sz. végzése folytán 106 kor. 66 fill. tőkekövetelés, ennek 1910. évi szept hó 11. napjától járó 5 % kamatai, 1/3 % váltódij és eddig összesen 284 kor 30 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Magyarpécskán a kiserdőben végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására **1912. évi április hó 6. napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az erintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Magyarpécskán 1912. évi március hó 27. napján.

Ragályi Gábor,
kir. jbir. végrehajtó

2199

Kész butor eladás.

Butorkereskedők és magánosok szives figyelmébe ajánlom a legedveltebb fanemüekből készült

háló- ebédlő-szoba

butoraimat. 2179

Varga József
Arad, Kápolna-utca 6/b.

Nagymennyiségű
maculatura
intényes áron
eladó.

4995—1912. Aradvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegyében üresedésbe jött egy törvényhatósági utmesteri állás a ezennel pályázatot hirdetek.

Az utmesteri állás javadalmazása 900 korona évi fizetés 320 korona lakbér, 40 korona irodaatalány, 36 korona szertárbér és az utmester kezelésebe tartozó törvényhatósági utak minden kipitett kilométerje után pedig 5 kor. utiátalány.

A pályázoktól minősitésül a vármegyei szabályrendelettel előirt utmesteri vizsga kimutatása, esetleg annak utólagosan 1 év alatt eszközlendő letétele kivántatik meg.

Ennek előfeltételét pedig az elemi szám és mértan, továbbá a rajzolás és fogalmazásban való megfelelő jártasságnak kimutatása képezi, mely iskolai, esetleg hason foglalkozásban eltöltött gyakorlati működésről szóló bizonyitványokkal igazolandó.

Az 1873. évi II. t. c. alapján igényjogositott kiszolgált altisztek, amennyiben kebelbeli alkalmazott nem jelentkezik, előnyel birnak.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket minősitettségük és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal együtt **folyó évi május hó 31-ig** hozzám nyujtsák be.

Az elkésetten beérkezendő pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1912. évi március hó 28 án.

2198

Az alispán távol:
Schill József,
főjegyző.

Elsőrendü
mész, cement, gipsz
és mindennemü épitési anyag **olcsóbb mint bárhol.** Megrendelések gyorsan és pontosan intéztetnek el. 1631

Virág Kálmán
épitési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körut 59.

Valódi brünni szövetek
az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak
1 szelvény 7 kor.
1 szelvény 10 kor.
1 szelvény 15 kor.
1 szelvény 17 kor.
1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintugy fölöltöszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári árakon küld mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof céghez, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendeléseket is, teljesen friss árban.

6861

Husvéti ünnepek közeledtével

ajánljuk legizlésesebb és legmüvészieseb kivitelben készitett fényképeinket minden kivitelben, ugyszintén gyönyörü

Gyermek felvételek

készittetnek naponta délelőtt 10 órától délután 4 óráig IGEN MÉRSÉKELT ÁRAKBAN. — Kérjük kirakataink szives megtekintését. — Szives látogatást kérünk, kitünő tisztelettel 1886

Kossakné és Szigeti fényirdája. ARAD, Weitzer János-utca 3.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József fő-tér 18. Kiadóhivatali telefon: 151. sz. Szerkesztőségi „ 857. sz.

Ezen hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a utalványon a szöveg áll[illegible] — avagy levelezőlapokban. Telefonon[illegible] a hirdetés csak akkor hirdetik[illegible] [illegible] megrendelésekre. (a jelige levelének kivétel) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg mellékelendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A leghosszabb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel hívni szavak a kívánsza szerint szedhetők. Az apró hirdetések csak a kiadóhivatal hivatott díjszabása megszerzésére. MEGRENDELÉSEK KÉTSZER 6 ÓRÁIG VÉTETNEK FEL.

LEVELEZÉS.

Perc, óra, nap telik,
A türelem fogytán —
Hol késik leveled,
Tán nem is gondolsz rám?

Női fésűk,
szattük, legujabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjazott tisztviselő
szép irással, bármily irodai állást elfogad. „Jó munkaerő“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 2244

ALKALMAZÁST NYER.

Kár minden percért —
ha irodájában, üzletében alkalmazottra van szüksége, azonnal személyzethez jut az **Aradi Közlöny** hirdetése utján.
Tessék meggyőződni!

Eláruisitónő
előkelő céghez ajánlkozhatik „Biztos jövő“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 2107

Fiatal irodista
vagy irodistanő, gyakorlattal, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Állandó alkalmaztatás“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2164

Szép irással
és kereskedelmi iskolai érettségivel biró fiatalember gyakornokul felvétetik egy helybeli részvénytársasághoz, nyugdijjogosultsággal. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Jó munkaerő“ jeligére nyutandók be. 2169

Keresünk
7—8 tagból álló házi zenekart. Ajánlatok „Hangverseny“ jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Mozdonyvezető
azonnali belépésre kerestetik. Érdeklődök forduljanak Gróf Zselenski zimbrói erdőkezelőségéhez pósta Honcztő. 2200

Keresek
egy fiatal füszer segédet azonnali belépésre. Ajánlatok küldendők Grosz Simon Zsil-Vulkán. 2243

ÜZLETEK.

60 év óta fennálló
vegyes kereskedés eladó. Bővebb felvilágositással szolgál Mesner Lipót, Nádor-u. 14. 1958

Egy igen jó jövedelmező
és már számos angró vevőkkel bevezetett helybeli gyártási ipartelep más vállalat miatt minden elfogadható árban azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 2130

KIADÓ LAKÁS.

Batthyányi-utca 16. sz. alatt
egy 8 utcai, 2 udvari, előszoba, fürdőszoba, konyha és egyéb mellékhelyiségekből álló első emeleti lakás május 1-re kiadó. Bővebbet Funkelstein József irodájában, Petőfi-utca 1. 2020

2 szobás
utcai lakás, mellékhelyiségekkel havi 24 kor. kiadó. Demeter-utca 111/a. sz. 2241

Két szobás
utcai lakás május 1-re kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

Egy szép
4 szobás utcai lakás május 1-re Csernovits Péter-utca 26. szám alatt kiadó, ugyanott egy külön bejáratu butorozott szoba. 2252

Magánházban
1 butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2251

Elegánsan butorozott
tágas szoba, villanyvilágitással, külön bejárat, Deák Ferenc utca 9. II. emelet 8., 24 koronáért azonnal kiadó 2129

Cs'nosan butorozott
szoba azonnal kiadó. Eötvös u. 12. 2089

Kiadó május 1-ére
Dobó-utca 6. sz. alatti uj házban az 1. és 2-ik emeleten 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Felvilágositással szolgál ott a házmester. 2087

4 és 5 szobás
különálló lakás fürdőszobával, május 1-re, azonkivül raktár- és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 1673

Fényes parket
nyerhető Vojtek és Weisz hirneves parket-viasz használatával. II-5251

OKTATÁS.

Ha nem tud aludni
ne Bromot, de Vojtek és Weisz hirneves rovarporát vegye. II-5251

Gépirás, gyorsirás
legjobban elsajátitható Ziffer Sándor irógépvállalatánál. Elsőrangu szaktanerők vezetése mellett. A tanfolyam három hónapig tart. Az állásközvetités végzett növendékeink részére dijtalan. Beiratkozni lehet április hó 15-ig József főherceg ut 7., I. em. 1877

Szagos lesz az utca
amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Még nincs késő,
ha venni, vagy eladni akar, hogy az Aradi Közlönyben hirdessen.
Az eredmény biztos.

Husvétra!
Minden felekezeti imakönyv egyszerű és legdiszesebb kivitelben érkezett és legolcsóbban kaphatók. Finom és tréfás husvét levelezőlapok. Szekrény-papirok viszontelárusitóknak legjutányosabban **Krausz Paulnál** könyv- és papirkereskedés Szinházépület. 4481

Hegyi bor.
Kitünő saját termésü hegyi bor eladó 1911. évi á 48 kor. hektója, 1908. évi á 62 kor. hektója, Rizling 1902. évi á 80 kor. hektója. Ottu Lyubomir szőlőbirtokos Kovaszinc (Arad-megye.) 2158

Pásztai divatalbum
a legujabb 770 tavaszi szines model képpel 2.— Blouse-Album 1·20 kor.-ért kapható Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1 sz. 2551

Likör aromák
mindenféle legfinomabb kávéházi likőrök előállitására Vojtek és Weisznál. II-5251

INGATLAN.

Eladó
Révai utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5834

Eladó uj magánház
15 évig adómentes, modern felszerelésü 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cim a kiadóhivatalban. 1019

Eladó
egy magános sarokház Közép-utca 15. sz. 2251

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett
egy sárga szinü daxli „Dián“ névre hallgat. Megtaláló jutalomban részesül az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Férges baromfiak
megtisztuinak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251

Csillárok,
villamos felszerelések
legolcsóbban
Diamant-nál
Arad, Péter-utca 2. (az udvarban)

Férges baromfi ólak
teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztitó szerétől. Siker garantirozva. II-5251

2111

Jó egészségének
fentartására használjon mindenki
Kárpáti-féle
epehajtót,
mely a legkitünőbb fájdalom nélküli gyomortisztitó házszer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasitással 40 fillér. 12 üveg franco K 4·80. Kapható kizárólag a készitőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszertárában 4675
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Uj női kalap divatterem!
Igen tisztelt vevőim és a nagyérdemü hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy női konfekció **üzletemet** modernül berendezett
kalap divatteremmel
bővitettem ki.

Dus választékot tartok mindenkor a legelegánsabb eredeti párisi
modell kalapokból
legolcsóbb gyári árakban
Gyászkalapokat 2 órán belül elkészitek.

Oriási választék női felöltők, angol raglánok, kosztümök, selyem és gummiköpenyegekben. 1316
Schwartzberger Manó,
női felöltő és női kalap áruháza
Arad, Vörösmarty-utca 3. szám.

HUSVÉTI ÖNTÖZŐK

és illatszerek

legjobb beszerzési forrása

TÖRÖK ANDOR és TÁRSA

drogeria és illatszerüzlete Arad, Andrássy-tér 20. szám.

Öntözők 20 fillértől kezdve.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és [illegible]